

A black and white photograph of a snowy street in Gothenburg, Sweden. The street is lined with multi-story wooden buildings, many of which have lit windows. A street lamp is visible on the left side of the street. In the background, a harbor with several ships and cranes is visible under a bright sky. The text "Antologi 08" is overlaid in the upper left corner.

Antologi 08

*Goteborgs
Skrivarsällskap*

Göteborgs Skrivarsällskap

Antologi 2008

Årets antologi tillägnas

Björn Larsson,

enligt många mening vårt lands mest lovande
nya författare av världsformat.

GSS Antologi 2008

© Respektive författare

Utgiven av Göteborgs Skrivarsällskap

<http://hem.passagen.se/gss>

gss_brev@yahoo.se

Inscanning, grundläggande textbearbetning: Jan Blomkvist

Omslag: Lennart Pålsson

Redigeringsansvarig: Christian Lanciai

Tryckt i Stempel Garamond

Tryck: Reproservice, Chalmers tekniska högskola,

Göteborg september 2008

ISBN 91-975931-5-X

Göteborgs Skrivarsällskap

Antologi 2008

– tolfte årgången i bokform

*38 författare
med 20 noveller
och 48 dikter*

<i>Innehåll :</i>	sid.
Raoul André, Kaverös	6
Andriette Bågenholm, Änggården	8
Johan Drejare, Majorna	11
Iva Cleve, Olivedal	12
Göran Dahlman, Majorna	16
Elisabeth Elgenmark, Luxemburg	19
Siv Gölin, Länsmansgården	23
Ingemar Hermansson, Bergsjön	28
Cecilia Hultberg, Hörby	29
Titti Högberg, Krokslätt	34
Kajsa Johannesson, Guldheden	39
Tess Benschner Johnson, Linnéstaden	43
Jan Khouback, Annedal	46
Christian Lanciai, Majorna	53
Johnny Larsson, Masthugget	55
Jakob Lindmark, Uppsala	56
Inga Linfjärd, Getebergsäng	61
Tommy Martinsson, Kungsladugård	63
Göran Moldén, Hisings Backa	66
Annika Nantin, Hisings Backa	71
Bitte Nohrin Jernberg, Orsa	76
Bo Olsson, Majorna	77
Therese Palmer, Åsa	79
Carina Hartwig Paurell, Annedal	83
Laila Roth, England	85
Cecilia Rudberg, Uddevalla	86
Arne Rylander, Mjölby	88
Bertil Råberg, Ängås	92
Cili Stjernlöt, Torslanda	96
Leif Svensson, Hisings Backa	101
Håkan Tendell, Majorna	106
Ulf Truffe, Göteborg Centrum	110
Marie Vazduh, Kungsbacka	115
Anna Christoffersson, Dalsjöfors	117
Anna-Karin Eriksson, Lit	120
Isabel Olsson, Skövde	124
Adrianna Pavlica, Guldheden	125
Sonia Sigvardsson, Spånga	126

Förord

Det största problemet i år har som vanligt varit de delade meningarna mellan skribenter, korrekturläsare och redigerare om svårdefinierbara detaljer som kommatering, indragsprinciper och styckeindelning. Som vanligt har det kompromissats i det oändliga, varvid dock i första hand som vanligt skribenternas egna idiosynkrasier försökts ta så mycket hänsyn till som möjligt. Vissa nya svårigheter har uppkommit genom den ökande floden av digitala versioner, då överflyttningen mellan olika program orsakat oavsiktliga förändringar i texten, såsom till exempel att allt kursivt försvunnit, som då sedan i efterhand måste letas reda på och korrigeras i mån av upptäckt. De svåraste problemen har dock de fall erbjudit, där original förefunnits i både digital och handskriven form – och skiljt sig från varandra. Där går det bara inte att vara samtliga versioner till lags. Komplikationerna har ytterligare tillkrånglats genom att eftersläntrare med manus infunnit sig efter korrekturläsningen, vilket aldrig hänt förut, som om det inte hade räckt med att vissa kommit med kompletterande nya versioner efter att de gamla redan redigerats...

Liksom förra året har poesitävlingen (på poesijuryens begäran) beretts ett eget kapitel för sig efter de övriga så gott som alfabetiskt ordnade författarna. Om man söker efter någon och inte hittar den personen i den alfabetiska ordningen kan man då i stället söka bland de bakersta, där ingen alfabetisk ordning råder. Har man tur kan man då till äventyrs hitta rätt poet där.

Som vanligt är det på sin plats med en tillbörlig ursäkt till alla dem, som insänt bidrag till poesi- och novellpristävlingar men för detta inte ens belönats med något svar. Juryerna följer sina egna regler, och, som redan de gamla romarna kom fram till, "*de gustibus non est disputandum*":

”Kriterierna är olika för varje enskild människa,
och smaken avgör allt – den ena tycker det är bäst
som nästa tycker att är bara skit – hur kan man tävla då?
Hur kan det då bli någon rättvisa? Vem har rätt,
och hur kan någon sakligt avgöras ha rätt?”

Kort sagt, smakfrågan är och förblir en hopplöst olöslig fråga, och tyvärr kan inte alla som förtjänar det få pris.

Som vanligt har i indragsfrågan författarnas egna gottfinnanden prioriterats framför stereotypa konventioner, och som vanligt har i årets antologi ingen bidragsgivare uteslutits.

Varmt tack till korrekturläsarna Andrea Asker, Ingemar Hermansson och Tommy Martinsson och till scannern Jan Blomkvist för ett engagerat och effektivt arbete.

Göteborg 29 juli 2008

Christian Lanciari, redigeringsansvarig

Raoul André Kaverös

Känsla av Dolda Kameran

För några år sedan var jag med på den formella invigningen av ett monument i stadsdelen Haga i Göteborg. Hundratals nyfikna, kommunstyrelsens ordförande, artillerister i tidsenliga uniformer och fungerande kanon som fick med sig några av stånden i andra skottet, men det hela började 1966.

Jag satt på Jacob's Café på Haga Nygata 10, eller Café Jacob's, som några kallar det. Jag skrev på en artikel om min barndoms rivningssprängda hus i kvarteret Kruthornet vid stadens stora allé i utkanten av Haga. Vår våning låg högst upp och bestod av sju härliga ljusa rum med stuckatur och kakelugnar. Från mitt sovrum spottade jag apelsinkärnor ner på Dicksonska biblioteket där jag alltid annars befann mig. Ibland kastade jag ut en svala, ofta brinnande, med hemlig text, och den hamnade nästan alltid på bibliotekets tak. Det mörka tysta biblioteket var mitt andra hem.

Under tiden jag satt med anteckningsblocket på Jacob's och skrev om mitt försvunna barndomshem kom en kranbil, fem personer i blåställ och muskler samt en mager man med konstnärligt utseende och började arbeta på det lilla torget framför kaféet. Jag fick en känsla av Dolda Kameran. De satte upp en stor bananformad låda i mörk brons smyckad med ett fåtal hus. Det hela tog en timma. Bortom röken från cigarrillen anade jag mitt barndomshem som jag just skrev om men ansåg händelsen så osannolik att jag stannade mitt i gatan och gick tillbaka till favoritstolen i värmen nära det stora fönstret. Huset på konstverket hade förresten markiser och det hade inte vårt hus.

Efter en stund insåg jag att en av relieferna i nationalromantisk stil måste vara Dicksonska biblioteket, vilket gjorde att huset bredvid kunde vara...

Konstverket av Thord Tamming beskrev Hagas politiska och kulturella historia, och markiserna var inte markiser utan motorhuvar. De var en protest mot att det vackra stenhuset revs och ersattes med ett parkeringshus i förskräckliga färger och former. Access-Akuten har sina lokaler där idag. Titta gärna in, för i huset finns en utav stadens största konstväggar som även den speglar Hagas historia och dess människor.

Händelsen var uppmuntrande och symbolisk. Nedbrytande krafter, dvs mitt barndomshem som rivningssprängdes, balanserades omedelbart av lika starka uppbyggliga rörelser, och jag hade just fått se ett sådant ögonblick födas. Det kändes privilegierat och högtidligt. Och visst gnuggar jag på monumentets bronsfönster från vilket jag som ung betraktade min stadsdel och fantiserade om människorna där nere.

Det har hänt att jag i nattens mörker klistrat dit en lapp med mitt förnamn.

Andriette Bågenholm

Änggården

ENSAMMA SARA

Sara vägrade att ha skor på sig. Stolt sprang hon över stubbåkern utan att göra sig illa. Det avklippta gräset var sylvasst och vek inte under hennes tyngd.

Det är bara prinsessor som kan springa över en nyslagen åker utan skor, sjöng en älva i skogsbrynet.

Vid häcken stannade Sara. Hon stod stilla och förundrades över löken som växte upp och ner. De gröna stjälkarna stack ner i jorden och lökhuvudena nickade i vinden.

Vi vill uppåt i världen, pep löken och rasslade med de torra rothåren.

Vem vill inte upp i världen, ropade Sara tillbaka. Jag vill ända upp till Himalayas högsta topp. Och där vill jag sitta och titta ner på molnen och de ringlande silverfloderna. I den tunna luften blir jag lätt och stiger till månen när jag vill.

Vid häcken blev hon rädd. Den var minst fyra meter hög och mörk och tät. Kompakt stod den och hindrade henne att gå vidare. Men en som vill flyga över jorden kan inte vara rädd för en gammal häck, så plötsligt låg hon uppe på dess rygg. Hur hon kom upp var rena rama trolleriet. Sträva grenar petade under klänningen. Sara som hela dagen varit glad kände sig nu arg och irriterad.

Dumma eländiga häck. Varför hindrar du mig att röra mig fritt. Jag vill leva mitt liv utan att du lägger dig i vart jag skall gå.

Häcken teg.

När Sara tittade ner hisnade hon. Huset nedanför var inte större än en tändsticksask. På gården gick mamma liten som en tändsticka.

Mamma, ville hon ropa. Men det var ingen idé. Hennes röst

skulle inte vara högre än en myras. Och vem bryr sig om en myra som piper uppifrån en vresig stickig gammal häck?

Så var mamma borta och Sara trillade ner i gräset bakom tvättstugan.

Knäna hade blivit gröna och klänningen blev rödflammig då hon lutade sig mot väggen. Händerna svartnade då hon gned fönstret för att bättre se in till Hugo. I en vrå satt han och tuggade.

Snälla Hugo, kom ut och lek med mig, skrek hon med läpparna tryckta mot rutan. Jag är så ensam, la hon till för att han bättre skulle förstå. Det var inte alltid som Hugo förstod det som andra förstod.

Hugo fortsatte att tugga där inne i mörkret.

Du äter väl inte upp all koskiten. Då får du ont i magen. Hon knackade på rutan så glaset skullrade. Men Hugo ville inte ut i ljuset i dag.

I ett huj var hon där inne hos honom. Hugo tuggade och log ett vackert leende.

Om du är riktigt snäll skall du få fin snus av mig, sa Sara bevekande. Med naglarna krafade hon fram torkad koskit mellan stockarna.

Den bästa fyllnaden i världen skall du få, sa hon och räckte fram gåvan.

Du är min prins och jag befäller dig att älska mig mer än dig själv.

Nu log Hugo ännu vackrare och en stråle ljus flög ur ögonen. Gåvan stoppade han in i munnen. Tuggade och spottade vilt. Varsamt smekte Sara hans hand.

Snälla prins, bli inte ett monster i dag. Jag vill bara ha vackra tankar och inget annat. Hockus Pockus Filijokus. Jag bestämmer att allt ont inte finns och därmed basta. Om du inte lyder mig så piskar jag dig grön och gredelin! Och hör sen!

Hugo slutade genast att spotta och log sitt egna leende igen.

Jag är inte rädd för varken Gud eller Faan, sa hon och växte upp till takbjälken. Sara kände sig störst och starkast. Till och med

starkare än pappa och Hugo tillsammans.

Men rätt var det var krympte hon. Hugo stod där stor och mörk och log och spottade skit igen. Sara flög ut i solskenet. Dörren slog igen bakom henne och skatorna skrattade i tallen.

Dumma skata, sluta att hacka på mig. Om du inte håller tyst skjuter jag ner dig och hela din familj! Och hör sen!

Ondskan hade kommit ifatt henne. Satt på ryggen och tyngde. Sara rullade ner för slänten och hoppades att elakheten skulle trilla av på vägen. Vid järnvägsspåret hoppade elakheten upp i ledningarna och rusade vidare. Ett spöktåg gav signal.

Nej, jag vill inte åka med i dag. Kom och kör över mig. Jag vill se undersidan på dig, sjöng hon i takt med rälsens sång. Så var det över. På en sekund var hon överkörd och hon såg åter upp i det blå. En fluga spatserade över hennes näsa och slickade hennes kind innan den for vidare. Drakar och demoner färdades över hennes huvud.

Detta måste vara lyckan, tänkte hon och sög saften ur ett klöver. Lyckligare än så här blir jag aldrig i evigheternas evighet.

I all hast galopperade hon till brunnen. I det svarta hålet dör små barn om dom inte är försiktiga och då blir någon ledsen. Brunnslöcket låg tungt och tryggt över farligheterna. En höna sprättade upp penséerna vid ladugården.

Elaka odjur, låt mammas blommor vara. Om du inte är snäll äter jag upp dig i kväll, skrek Sara och jagade in till stallet.

Brunte trampade i golvet och var argare än Sara någonsin varit.

Du skrämmer mig inte. Jag vet att du är arg men inte vill mig något ont. Sara kröp in mellan hovarna. Nu kan mamma leta efter mig. Aldrig kan hon tro att jag finns där jag finns. Jag är där jag är och där skall jag vara så länge jag har lust.

Hovarna klapprade vidare i fyra fjärdedels takt. Sara dåsade och väntade på mammas oro. En dag skulle den komma. En dag skulle mamma tro att Sara ramlat i brunnen. En dag skulle hon gråta och skrika efter Sara. En dag skulle hon längta efter Sara. En dag skulle hon velat ha haft mer tid för sin endaste lilla Sara.

Så kom den dagen. Mamma stod och skrek i förskräckelse.

Unge, kom fram. Du blir ihjältrampad en vacker dag som du håller på. Jag förstår mig inte på dig. I kväll får pappa binda dig vid sängen så du någon gång lär dig att inte skrämma mamma på detta viset!

Mamma är orolig för mig. Lyckligare än så här blir jag inte i hela mitt liv.

Fastspänd i sängen flög Sara ut till sin stjärna. Varje natt for hon till sitt andra hem i fjärran. Aldrig var hon olycklig men inte heller lycklig.

Johan Drejare Majorna

Hur dags i livet, på dagen

När du häver dig i häpen suck över livets mysterium,
stanna inte där i stelnat språng.
Fall som fågeln genom luften
på lätta tysta vingar, vidare i livet som aldrig sviker.

Se fulländningen i den stilla flykten
oavsett all mänsklig framfart med dess brister och förtjänster.

Känn evigheten upprepa sig som en pendels rörelse
som ger dig hela livet per andetag,
ett i sänder!

Där är du som friast,
när du har som minst att bära
och tror att ingen ser.

Iva Cleve

Masthugget

Två tallar ger tröst

En promenad på stig
I behov av tröst
svårmod i sinnet.

Två tallar växer upp
som ett par
ur marken.

Där kan jag vila,
lutandes mot stammen
blir jag omsluten av
tallens famn.

Här lämnar jag över
mitt svårmod.
En bäck rinner utmed
sköljer och renar min kropp.

Med glädjen som tagit plats
vandrar jag där
vidare på en stig.

En partner

Att skriva är som att ha
en partner.
Orden ger sällskap!
Skrivboken en ren fysisk närvaro
pennan något att hålla i,
kanske även då det blåser.

Vi två

Vad är... hur kan så bli
närvaro en böj.
Vi en tid som varit
som passerat.
En lätthet vid min sida
sitter med hud så len
om jag kunde smeka med
mitt ögonblick,
känna genom handens
rörelse genom luft.
Vid min sida
så nära.
Vi två!

Mitt biträde

Jag har ett litet biträde
där hemma.

Hon serverar thé
på kvällarna.

”Får det vara lite thé?”

”Jaa tack.”

Sen gör hon allt annat
också.

Lagar mat

handlar mat

sen äter hon upp maten

också.

Idag var några riskorn
kvar i kastrullen.

Hon övervägde noga

om dom skulle ätas

upp eller inte.

En del av dom blev uppätta

några blev slängda.

Blir någon mer mätt ute i världen

om alla riskorn blir uppätta?

Nej!

Men det kan hänga på riskornet?!

För att återgå till hembiträdet.

Hembiträdet städar också,
men nu var det ganska länge
sedan fönstren blev
putsade.

Jag börjar få lite svårt
att se ut.

Biträdet behöver få lite uppmuntran.
Hon ska få ledigt i en vecka,
då blir hon nog glad.
Mitt hembiträde tjänar mig.
Jag behöver få service,
bli serverad.
Få mina händer masserade
med god doftande olja
med örter, citrongräs, eucalyptus,
rosmarin, lavendel.
Uppiggande.

Nu står tv-n på
Då kan biträdet gå
Hej Då!!!
Adjö.
Farväl...

Göran Dahlman

Majorna

Miss i Paris

”C’est la guerre” var grodan jag släppte ur min mun när ett öronbedövande buller hade hörts från restaurangköket. En tiondels sekund senare insåg jag att man mycket väl kunde ta mig för tysk, och då var det väl inte så smart att alludera på kriget. Men ingen sa något. Tur!

Annars medgav egentligen inte min ekonomi lunch på någon bar, oftast köpte jag bara bröd och coca-cola och satte mig på muren nere vid Seine.

Vad var det idag? Torsdag. För precis en vecka sedan hade vi kommit hit. I helgen hade vi suttit i tältet i Boulognerskogen och sjungit och druckit vin: Hummern, Sippan och Marianne. Som vanligt hade jag spelat gitarr: Only You, She loves You, All you need is love. På måndagsmorgonen hade de givit sig av: Hummern söderut, de andra norrut.

Hummern hade tagit med sig så mycket som möjligt i amazonen för att han själv inte skulle få så mycket bagage att släpa på. Detta inkluderade även yttertältet, och eftersom innertältet visade sig helt oförmöget att stå emot regn, så hade jag vaknat på tisdagsmorgonen med en stor pöl nere vid fotändan, där passet flöt omkring som ett svart fyrkantigt näckrosblad. Efter några timmars torkning i solen tvärs över en tältlina kunde jag ändå stoppa ner det i jeansfickan igen.

Efter lunchmeletten gav jag mig ut på en långpromenad. Vad

skulle jag annars göra? I morse hade jag spelat lite barfotafotboll med några franska killar i närheten av tältplatsen, men nu var det för varmt för såna övningar. Jag korsade floden vid Notre Dame, gick in och ställde mig mitt på stengolvet och stirrade upp mot de enorma takvalven. Katedralen som var sexhundra år redan vid tiden för revolutionen. Här skulle man kunna ha en popkonsert. Skulle inte behövas något extra pålägg av eko. Men när jag testade med ett ”ho, ho” kom genast en vaktmästare springande och körde bryskt ut mig och spydde svordomar.

Sedan släntrade jag uppför Boulevard Saint Michel utan att ha en aning om vart jag var på väg. Inte långt härifrån hade gatubarrikaderna brunnit för bara lite mer än en månad sedan. Men nu fanns inga spår av klasskamp eller revolutionsförsök. Skavsåren på hämlarna började göra sig påminda: Jag hade bara slitna sandaler att gå i. I något som liknade en drugstore fick jag tag i plåster. Att jag lyckades göra mig förstörd på min skolfranska var egentligen ett under eftersom jag aldrig hade följt med särskilt noga på ”Hästens” lektioner.

Under en enorm skuggande kastanj slog jag mig ner på en gräsmatta i Luxembourg-trädgården, vårdade mina sår och plockade fram bröd och dricka ur min lilla rygsäck. En förstenad fransk drottning blickade ner på mig från ett fundament på tio meters håll. Det var då någon knackade mig i ryggen med en pinne. En sliten, spinkig kille i långt skägg och med håret åt alla håll höll fram en liten påse: ”Vill du köpa gräs?” Han var väl mellan trettio och fyrtio och klädd i trasiga jeans och t-tröja med påtryckta hjärtan och solar.

Sedan hände allt väldigt snabbt. Innan jag hunnit svara var vi omringade av ett antal snutar i uniformer som såg väldigt gammaldags ut, och knuffades in i en militärgrön skåpbil med gallerförsedda bakdörrar. Framme på polisstationen skildes jag från min medfånge och utsattes för ett animerat förhör. Men nu räckte inte min skolfranska särskilt långt, och poliserna vägrade eller kunde inte prata engelska. Jag fattade så mycket att de trodde

att jag köpt knark av killen, och de påstod att de hittat en påse i min ryggsäck. Hade den jäveln hunnit släppa ner påsen?

De klagade också på att mitt pass var i det närmaste oläsligt efter vattenbadet. Till sist hamnade jag i en liten cell tillsammans med en bibel och en kannan vatten. Vattnet hade jag mest nytta av. Klockan hade de tagit från mig, men efter en evighet märkte jag att det började skymma. Hur länge hade dom tänkt att jag skulle sitta här? Nu skulle jag antagligen inte kunna vara på plats i morgon klockan nio som jag borde. Till sist måste jag ha somnat trots allt.

Jag väcktes och fick skriva på ett papper som antagligen innebar att jag skulle få betala böter för "ringa narkotikainnehav" eller något i den stilen. Nåja, det var i alla fall inte dödsstraff som i Singapore. När jag var ute var klockan åtta på fredagsmorgonen, jag var vrålhungrig men hade bara tio francs på mig. (Resecheckarna låg inlåsta i ett säkerhetsskåp vid tältplatsen.) Jag letade reda på närmaste Metro och åkte direkt till Place de L'Etoile. Prick nio stod jag under Triumfbågen som vi hade avtalat. Men ingen kom idag heller!

Maggan hade givit sig av flera veckor före mig från Sverige. De skulle segla längs kanalerna ner genom Holland och Belgien. Sedan skulle Kicki och Göran segla över till England och Maggan skulle träffa mig i Paris. Men det var meningen att hon skulle skriva till mig och meddela vilken dag hon skulle komma fram. Men det kom inget brev! Vi var tvungna att ge oss av från Stockholm ändå. Från Helsingborg ringde jag till posten i Solna på måndagsmorgonen och fick bekräftat att det fanns ett brev till mig liggande klart för utdelning, men dom fick naturligtvis inte öppna det. Det enda vi hade avtalat var alltså Triumfbågen klockan nio, men vilken dag?

Att ringa hem var inte att tänka på, det var på tok för dyrt. Jag hade skickat ett telegram istället och bad om svar till svenska konsulatet.

Nu tog jag en minibuss ner till Boulognerskogen, duschade, blev utskälld av campingchefen för att jag missat att betala i förskott, tog ut mer kontanter och gav mig av norrut per tåg. Jag hade sett

på kartan att närmaste kanalförbindelse mot Belgien var vid Beaumont-sur-Oise. Kanske skulle de ligga där med segelbåten? Det var som att leta efter en nål i en höstack, men värt ett försök.

Efter en halvtimme längs Oise kajer gav jag upp och liftade tillbaka till Paris med en trevlig lastbilschaufför. Jag begav mig direkt till konsulatet på Champs Elysées för att be om hjälp. Jo då: de hade fått svar på mitt telegram, men utan några upplysningar av värde. Mycket besviken vände jag mig om för att gå.

Det var då hon stod där leende i en svart dräkt med det långa blonda håret utslaget. Hennes kind var sval och slät när jag gav henne en puss. Hon hade varit tre dagar i Paris redan – men trots att det var på kvällen klockan nio som vi skulle träffas.

Elisabeth Elgenmark Petange, Luxemburg

Oväntat innehåll

Morgonen var tidig när hon vaknade. Solen hade precis gått upp och dagen lovade bli het. Hon låg kvar i sängen och tittade en stund på den ljusa gardinen där lövverket på den klättrande chlerododhondronen avtecknade sig som gäckande skuggor. Blomklasarna hängde i grupper och såg ut som små japanska lyktor i miniatyr som svajade för den lätta morgonbrisen. Hon sträckte på sig och tänkte på dagen hon hittat växten.

Det var vid nyår första året dom var där. Barnen hade haft vattkoppor och hon hade också fått det. Tack och lov ganska lindrigt, men ett par fula koppor hade satt sig mitt på näsan som var röd och svullen och ett par till i ansiktet och hon ville absolut inte visa sig för omvärlden. För att pigga upp henne litet hade

mannen tagit henne med på en utflykt lite längre uppför floden Sanaga där man precis dragit en elektrisk ledning till den blivande fabriken.

Fiskarna hade dragit upp sina båtar gjorda av urholkade trädstammar och lämnat näten i båtarna. Dom hade bara tagit med sig de fiskar de behövde för dagens behov och lät resten ruttna i näten. Det stank surt om de halvruvnade fiskarna. Åtskilliga månader senare såg hon hur båtarna tillverkades. En trädstam urholkades med hjälp av att man lade glödande kol på stocken och hackade flisor ur det hårda trävirket. Det tog månader att tillverka en båt.

När de gick där längs stranden så såg hon den lilla busken som klättrade längs en bergvägg. Den hade små klasar av vita klockliknande blommor med en liten röd stjärna som kläppe. Hon klättrade upp och bröt av några kvistar som hon sen satte i vatten vid hemkomsten. Efter en vecka såg hon att den gjort rötter i vasen och bestämde sig då att plantera den vid ingången till huset. På ett år hade den klättrat runt entrén och det hängde massiva klasar av vita lyktor överallt. Hon var mycket nöjd med resultatet och hade gett skott åt alla som ville ha. Nu låg hon en stund i sängen och kände sig mycket belåten.

Efter en stund väckte hon barnen, fixade frukost, satte på kaffe – dagen kunde börja. En timma senare vinkade hon av barnen som snodde iväg till skolbussen med skolväskorna slängande på ryggen. Ibland fick hon köra dem med bilen när det regnade som värst. Mannen blev upphämtad av grannen och begav sig iväg till fabriken.

Antoinette, familjens tjänsteflicka, slamrade redan i köket med frukostdisken. Hon var en stadig bush-flicka på 180 cm med händer stora som mindre dasslock. Hon hade kommit till huset då hon var 4 månader gravid med senaste barnet. Åtta barn hade hon redan fått med åtta olika fäder. Fyra av barnen levde, fäderna var det mindre säkert med. Vi afrikanska kvinnor är starka, sa hon, vad är det att göra i ditt hus mot arbetet på fälten? Dessutom var det

svalt i huset och hon stannade ofta kvar för att sova siesta i svalkan innan hon drog iväg till sitt fält.

”Madame, du hade glömt korgen med klädnypor i trädgården i natt,” sa hon. ”Jag tog bara in den, klämmorna är kanske våta.”

”Bra, jag ska lägga dem på tork” sa hon och gick in i det lilla rummet som fungerade som stryk- och tvättrum. Hon tog upp den lilla korgen, tyckte den var lite ovanligt tung, men klädnypona är nog dränkta i vatten tänkte hon, bar den till bordet och hällde snabbt ut klädnypona på bordet. Ut föll alla klädnypona tillsammans med en stor ringlande orm! Aldrig förr i livet, och aldrig senare heller för den delen, har hon varit så snabbfotad iväg ut. Bort, snabbt bort. Det lilla rummet hade ingen dörr och när hon någon minut senare kom tillbaka iklädd lång morgonrock och gummistövlar med en machete i handen hade ormen tagit sig ut i korridoren och var på väg in i sovrummet. Antoinette, med stor sopborste i ena handen, höll sig respektfullt i bakgrunden. Hon visste mycket väl hur farlig en afrikansk huggorm kan vara.

Det här var den vita kvinnans första orm och hon visste inte att den var så farlig. Den rörde sig inte särskilt snabbt och hon tyckte att anfall är bästa försvaret. Med bägge händerna höjde hon macheten, som var en stor otymplig tingest som verkade väga minst fem kilo, och gick lös på ormen med den ilska man får när man är både rädd och förbannad. Vad hade den här ormen att göra i hennes hus? Det finns tillräckligt med plats ute för dem. Hon högg snabbt av huvudet på ormen och sen fick Antoinette sopa ut resterna.

Först när mannen kom hem på kvällen och Antoinette berättade för honom att Madame har dödat en orm, en ”viper cornu”, gick det upp för henne att det kanske kunde ha varit farligt. Hon hade ju mest blivit ARG. Lömska ormar ska inte gömma sig i oskyldiga fredliga klädnypekorgar och framför allt inte låta sig bäras in i hus och ringla omkring där man springer omkring i nattlinne och barfota tidiga mornar. Tänk om barnen ramlat på honom! Någon ordning får det väl ändå lov att vara!

Genom åren blev det många ormar som avlivades och varje gång reagerade hon med samma ilska utan att hinna bli rädd. Hon hyllades med aktning av det lilla samhällets infödda invånare som någon med mycket mod. Om de bara hade vetat!

Aldrig mer att klädnypekorgen blev bortglömd i trädgården över natten. Man vet ju aldrig vad man kan få för oväntat innehåll i så fall.

När Ann-Sophie dansar

När Ann-Sophie dansar
stannar solen upp en stund,
tittar ned och ler
och sänder en stråle
att värma hennes ben.

När Ann-Sophie dansar
vill vinden vara med och leka,
snurra runt hennes kjol och smeka
hennes blonda hår,
som runt ansiktet som en gloria står.

När Ann-Sophie dansar
finns det inga sorger,
bara ren musik,
rytm och kroppens behagfulla rörelser,
full av förförelse!

Hon dansar sin längtan,
sin tro och sitt hopp.
Alla känslor som bor i hennes kropp.
Ja hon dansar för livet,
vill dansa bort döden.

Hon dansar för oss alla,
systrar och bröder!
Dansar vind, storm och stiltje.
Hav och våg, snö och dimma
Gryning blir till dag
och kvällningens tysta timme.

Siv Gölin Länsmansgården

Golv

Ett gammalt golv
av gammalt trä
av träd
från forna skogar
tiljor ligger
tätt tillsammans
fog vid fog
ligger
där de blev lagda
i raka rader
mellan vägg och vägg
ett slitet golv
från förr i tiden
gömmet trampet
av mångas fötter
många steg
som stannat

Fönster

I gavelrummet
finns ett fönster
med fyra rutor
av gammalt glas
en aning gröna
med blåsor i
lite skeva
men skickligt satta
i ramverk
som fått foga sig
formsnickrat
åt var och en
till en fungerande
enhet
vita
virkade gardiner
hänger strax vid sidan
silar sol och luft
mellan
mönstervarvens maskor
in i rummet
och ger det liv
det gamla
gavelrummet

Pärlor

Svarta pärlor
från en trasig tråd
tappade
på trottoaren
spridda
över gatans stenar
långt ifrån
varandra
runda, blanka, hårda
utan sammanhang
utan mening
till ingen nytta
till ingens glädje
svarta pärlor
i solen

Träd

Träden står
stympade
möter våren
stympade
utan grenar
utan en enda
gren
att sträcka mot
ljuset
vårens ljus
som drar
drar saven
upp ur
jordens mörker
att möta
ljuset
ljuset från himlen
i grenar
grenar som
förbinder
som förenar
jorden med himlen
grenar
ickegrenar
ett skri
i vårens mildhet

Korta tankar

Ingen alls är här
inte en enda kotte
Kalhugget faktum

Göteborgsvintern
tvåtusensju och åtta
ingen alls tyvärr

Julgardinerna
med snöflingemönster på
döljer sanningen
om barmarksjulens varför
och Al Gore är inte här

Vintern gäcker oss
vintergäcken blommar
strax efter nyår

Snön faller fel
kommer först nu
rasar över sippor
ur led är klimatet
vi vågar inte veta

Naturen skriver
ordlösa berättelser
vi har dyslexi

Ingemar Hermansson Bergsjön

En eftermiddag i november

I trädet utanför ditt köksfönster
en flock sidensvansar
Deras höga svirrande läten
Röken som stiger från stålverket vid skogsranden
Det blånande skymningsljuset
I ditt kök sprider sig kokkaffets doft
En blick från dig
Det ömtåliga
det outtalade
i vårt samtal
Det trivsamma allvaret
i den goda tystnaden
med dig
Sedan din varma hand i min
över köksbordet
En smak av kaffe
när våra läppar möts
Några minuter av evigheten
i din närvaro

Cecilia Hultberg

Hörby

En jul att minnas

Det låg där under granen. Paketet i mörkgrönt omslagspapper med små, röda lingon på. Krusat snöre, som vittnade om att det var inslaget i en butik. Storleken var den rätta. Tyngden också. Jo, jag hade lyft på det och skakat lite grann. Det kändes att det var rätt. Precis rätt.

– Ingen rör paketet, sa mamma förmanande. Det är mitt och innehållet är kanske ömtåligt.

Ett enda paket. Och bara två dagar kvar till julafton. Men det spelade inte så stor roll, för det viktiga var det som redan låg där. Jag kände på mig att det paketet var till mig. Det måste vara det. Allting stämde ju. Att paketet skulle vara mammas, var säkert bara något hon sa.

Mina två småbröder tisslade och tasslade oroligt med varandra. Bara ett paket. Hon måste ha gömt undan de andra. De letade så fort ingen var i närheten. Letade i garderober, lådor och skåp, vartenda skrymsle. Men inga paket.

Jag och mina bröder kastade våra blickar under granen var gång vi gick förbi. Besviket konstaterade vi att det fortfarande bara fanns ett paket. Var det en vink, att mamma väntade sig ett paket från oss innan hon lade dit de andra?

Naturligtvis skulle vi lägga dit ett paket. Våra sparpengar var redan ihopsamlade och gemensamt hade vi bestämt vad vi skulle köpa. Mamma skulle få en extra fin julklapp i år. Ingenting som vi tillverkat i skolan och som hon sedan ställde undan. Nej, i år skulle det bli en present köpt för pengar, som vi sparat. Inte för att jag och mina bröder kom överens om så mycket, men i den här viktiga frågan var vi eniga och vi gick tillsammans till varuhusets

parfymavdelning. Vi lade fram våra pengar på disken och valde sedan ut en parfym som vi alla tyckte luktade gott. Nu skulle mamma bli glad. Fint inslagen blev den med en stor rosett mitt på.

Hemma igen lade vi högtidligt ner paketet under granen. Bredvid det stora, gröna med små, röda lingon på. Vi kände oss nöjda och förväntansfulla.

– Vi har ingen etikett, sa en av mina bröder. Gör en du.

Och jag hämtade ett papper och skrev *God Jul Mamma* och så våra namn under. Vi fäste det vid paketet med ett klistermärke, en guldstjärna, och det såg genast mycket finare ut.

Nu skulle det nog komma fler paket under granen.

– Nämen åh, sa mamma när hon fick syn på paketet. Två paket till mig.

Sedan hände ingenting. Och ingenting.

Julaftons morgon infann sig en viss oro. Jag och mina bröder tittade under granen det första vi gjorde. Julklappsstatus var oförändrat. Vad var meningen? Vi iakttog mamma ur ögonvrån. Hon var precis som vanligt.

Efter frukosten sa hon åt oss att gå ut i friska luften en stund. Det hade börjat snöa lite lätt och vi var inte nödbedda. Leklusten ville dock inte infinna sig. Istället strövade vi omkring bland husen, tittade på pyntade fönster, adventsstjärnor och ljusstakar. Vi rannsokade oss själva. Nog hade vi hjälpt till därhemma så gott vi kunnat. Inte alltid utan knot, men ändå, bäddat sängen, plockat undan, städat. För det mesta. Inte så noggrant kanske, men vi försökte i alla fall. Inte berättade vi riktigt allt förstås, men det hon inte visste hade hon ju inte ont av. Låxorna var det kanske lite så och så med, men jag tyckte det gick rätt bra ändå. Att fröken ringt hem ett par gånger för att jag varit i slagsmål var väl inte hela världen. Alla grabbar slåss ju någon gång. Hade vi på vårt samvete något som var så illa att vi inte skulle få några julklappar? Nej, det kunde inte vara så. För som sagt, allt visste hon ju inte om. Och det där stora gröna paketet, det var till mig, det var jag faktiskt alldeles

säker på. Hade mina bröder gjort något hyss som jag inte visste om? De förnekade ihärdigt att så var fallet.

Jag funderade allvarligt på att slå in ett par av mina egna saker och ge dem. För att bli utan julklapp, det önskade jag ingen.

Vi började frysa. Kanske, tänkte jag, kanske ligger det fler paket under granen nu när vi kommer hem. Det var därför hon ville ha oss ur vägen ett tag. Så hon kunde slå in dem i lugn och ro. Ju mer jag tänkte på det, desto mer övertygad var jag om att det verkligen var så.

– Kom grabbar, sa jag. Nu går vi hem och firar jul.

Vi nästan småsprang hemåt och var varma och röda om kinderna när vi gick trapporna upp till lägenheten.

Våra ögon gick direkt till julgranen när vi kom in. Under den låg två paket. Det stora gröna med röda lingon och det lilla fina med stor rosett.

– Så tysta och snälla ni är idag då, sa mamma. Och håller sams gör ni också. Det borde vara julafton fler dagar om året.

Mina bröder och jag tittade på varandra. Det var alltså det. Vi hade varit besvärliga, olydiga och osams och var inte förtjänta av några julklappar. Eller de, mina bröder i alla fall. För mitt paket låg ju där. Jag tyckte synd om småbrorsorna.

Mamma värmdde äppeljuice, bredde smör på varsitt hembakat pepparkakshjärta och tände fyra nya ljus i adventsljusstaken. Det luktade gott, luktade jul. Men julstämningen sträckte sig inte längre än så. Vi drack vår äppeljuice under tystnad, knaprade på våra pepparkakor, försökte låta bli att smula ner. Mamma tyckte inte om smulor. De gjorde henne irriterad. Så varför satte hon fram mat till oss som smulade sig? Jag började bli smått irriterad själv. Varför gjorde hon så här? Mina småbröder skulle inte behöva uppleva en julafton utan att få några julklappar. Det gick inte an. Jag bestämde mig i samma stund för att det stora gröna paketet med röda lingon inte bara var mitt. Det var till oss alla tre. Så fick det bli, även om det sved lite grann.

– Nu, sa mamma. Nu ska jag öppna mina julklappar.

Hon reste sig upp och gick fram till granen, böjde sig ner och tog upp det lilla paketet med den stora, fina rosetten. Hon läste högt från lappen, vände och vred på paketet.

– Så fint det är, sa hon. Det har ni inte slagit in själva, stor fin rosett och allt.

Mycket långsamt öppnade hon paketet. Hon tog några droppar parfym på den vänstra handleden, gnuggade den högra handleden mot den vänstra, viftade lite med händerna i luften, blundade och gjorde en djup inandning genom näsan.

Parfymdoften nådde mig och mina bröder och vi tittade förväntansfullt på henne, väntade på bekräftelse att hon tyckte om den, att hon blev glad. Det kändes viktigt.

– Tack mina pojkar, sa hon och log. Den julklappen har jag gjort mig förtjänt av. Tack.

Så hämtade hon det stora, gröna paketet.

Det knep till i min mage och jag kunde känna hur hjärtat började bulta snabbare. Så fort hon ger mig paketet, tänkte jag, då säger jag att det är till oss alla tre, att vi ska dela på det och samsas om det i sann syskonkärlek.

Mamma lade paketet i sitt knä. Hennes fingrar lekte i en evighet med de krusade snörena.

Min irritation tilltog. Hon gjorde så här för att plåga oss, uträknande, elakt.

– Ja pojkar, sa hon. Det här paketet . . . det är mitt det med. Det är bara jag som har varit snäll i den här familjen.

Hon drev med oss. Mina bröder tittade med stora, tomma ögon på henne. Munnarna frysta. Det gick lite väl långt nu, tyckte jag.

– Öppna det då, sa jag provocerande, öppna det.

– Ja, ja, sa mamma. Ingen brådska.

Hon fortsatte leka med de krusade snörena.

– Vem är det ifrån? frågade jag och tittade henne rakt i ögonen.

Jag gick i någon sorts försvarsställning, utmanade henne och ville samtidigt skydda mina bröder.

– Det är ifrån tomten, sa hon. Från tomten till mig. Här finns

nämligen inga snälla barn. Bara en snäll, vuxen, ensam mamma.

Nu började hon dra i de krusade snörena. Stopp. Det var ju mitt paket. Vårt paket. Det var vi, jag och mina bröder, som skulle öppna det, inte hon.

– Låt mig . . . började jag och sträckte mig fram för att ta paketet.

– Åh nej. Det är mitt, sa mamma.

Hon fortsatte att lirka av snöret och slängde det sedan på golvet framför sina fötter. Jag kunde knappt andas. Jag sneglade oroligt åt mina bröder, som satt orörliga och bara tittade.

Nu slet hon upp pappret. Det gröna pappret med röda lingon på. Slet så pappret gick sönder och blottade en kartong. Nu då? Skulle hon ge mig paketet nu?

Hon öppnade kartongen. Jag höll andan.

– Tack snälla tomten, sa hon. Precis en sådan som mina pojkar hade sönder och gömde undan, utan att säga någonting, trots att de visste hur dyr den var och hur mycket den betydde för mig.

Tystnad. En skammens rodnad spred sig över mina kinder och samvetet grävde fram det förträngda.

– Men se inte så ledsna ut. Den här är till er.

Hon räckte över kartongen och jag och mina bröder slog nästan huvudena ihop när vi på en och samma gång tittade ner i kartongen. Den var tom.

– Den är tom, sa jag.

– Inte alls, sa mamma. Den är fylld av lärdom. Och den kommer ni att ha nytta av hela livet.

Varken jag eller mina bröder sa någonting. Vi förstod. Och vi skulle aldrig glömma.

Titti Högberg

Krokslätt

Hon

När man kom henne för nära gjorde hon precis som en snigelsnäcka. Drog blixtnabbt in antennerna och kurade ihop sig. Men om hon var på sitt skådespelarhumör kunde hon inta scenen med charm och glada skratt, då älskade hon att ha publik. Liten till växten, för liten för scenen hade man meddelat henne redan i hennes ungdom. Det var en av hennes sorger. Det finns en målning i grått och blått, ett porträtt av henne, där man ser alla hennes sorger. Så många! Skälet till att hon drog in antennerna.

Fotona, det första den knubbiga babyn på fårskinnsfällen, naken, endast ett litet halsband om halsen, hon ser så nöjd ut. Det andra, en liten kaxig flicka i åttaårsåldern i overall. Med håret i flätor. Och så till cykel med pappa på metodisternas juniorutflykt, ett med metodisterna på sommargudstjänst. Det från folkhögskolan. Med armarna om kamraterna, skrattande med förälskelsen lysande ur ögonen. Sedan bilden av den vackra, slanka unga kvinnan i en välsydd dräkt, hårkringlor vid öronen och ett stort fritt leende. Någonstans där gör hon sitt avstamp in i livet. Långt bortifrån det som tidigare varit. Ett liv där hon aldrig skulle känna sig hemma, men som hon inte kunde komma ifrån.

”Hon var så späd om livet att jag kunde nå runt hennes midja med mina händer,” sa han.

Hon föll för honom för han var så vacker och han ville så gärna! Till slut räckte inte hans händer runt hennes midja, värkarna pågick i två dygn. Inte förrän barnet fyllt ett år vågade hon berätta om det för sin mamma. Då var hon gift.

Gift in i en småbrukarfamilj med tio barn i en liten by långt hemifrån. Där man sa en sak men menade en annan. Det gällde att lära sig att förstå undermeningarna. En familj där männen tog en rejäl fylla med jämna mellanrum, gärna tillsammans med kvinnorna. Det var hon inte van vid. Hon kunde inte med det. Hon fick så gärna vara med på festerna, åjo, en liten sup skadar aldrig, men trots trugande och inte skulle hon vara sån heller, så klarade hon inte av det.

Men hon klarade av barnet. Och han som tagit henne om livet tog sitt ansvar. Han byggde ett hus. Hon köpte trearmad röd julljusstake. Med rödvita krus runt ljusen följde den henne genom livet. När hon tog fram den fick hon ett särskilt leende.

Ett värdigt liv, hur åstadkoms det? Han den vackre, barnets far, gjorde vad han kunde för dom i en vrång tid. Men potatis och kålrötter lät sig inte bekommas av det allmänna armodet. Dom fanns där hela året och sågs som en självklarhet. Man borde i stället ha tillbett dessa skyddsänglar och vördat dom med stor aktning. Men det tänkte ingen på. Det gör man inte när man nätt och jämt kan hålla näsan över vattnet och man inte har pengar till en liter mjölk. Då har man fullt sjå med att kippa efter andan.

För henne var det bara att hugga i. Det lilla barnets mat, det lilla barnets kläder. Veden till spisen, vattengrytan till zinkbaljan, tygblöjor och garnbindor i blöt i hinken, vävstolen i köket, saltsillen i skåpet, garnnystanet, symaskinen.

Möjligheterna till skapande, frihet och lust blev lapptäcken. Taga vara på och vara rädd om. För det var mosters klänning och kusinens slitna skjorta och någons sommarkjol. Tillsammans i små rutor gnistrade dom. Och på täckstickningsbordet spände hon upp fodertyget och täckte med vadd och lade lapptäcket ovanpå. Satte en hand under och en över med nål och tråd som hon stack upp och ned, upp och ned. Alla färdigheter som hon fått med sig från sitt första liv, anlag som hon ärvt från sin mor, och som hon vid tjugotre års ålder hade stor nytta av.

Och hon fortsatte att läsa bibeln innan hon somnade. Nu fanns inga metodister i hennes närhet, men det de lärt henne fanns med henne. Inuti. Och bibeln låg bredvid sängen.

Den nya familjen var varken religiös eller utan tro. Man bad inte böner men man häddade inte heller. Dom hade svårt att förstå hennes skamångest. Då vände hon bort sitt huvud och sa att hon inte kunde berätta. Då kröp hon in i sitt skal och stängde av sin blick. Fasade för straffet.

Med metodisternas hjälp kom hon och hennes lilla familj så småningom till den trakt där hon kände sig mer hemma. Det blev bättre, ljusare och roligare. Och hon kom åt litteraturen. Den var livsnödvändig för henne. Med en bok i handen skärmade hon av sig utan dåligt samvete. Hon läste var hon kom åt, även när hon stod och vispade i såsen.

Och hon höll sitt huvud högt, och ibland drog hon sig in i sitt skal.

Mannen uppvaktade henne så att hon förtjust skrattade och snurrade runt framför honom och det kom ännu ett barn. Hon räknade hushållets pengar noga, dom där pengarna som hon fick av honom varje vecka.

Kläderna blev sydda, tvättade och strukna. Spetsarna till lakanen virkade och vitmonogrammen sydda. Lakanen blev tvättade, torkade, stänkta, dragna, manglade, rullade och pryddligt inlagda i skåpet. Helt och rent skulle det vara. Inte vissla på söndagarna. Men sjunga Alice Tegnér och läsa Elsa Beskow för barnen. Ta med dom till kyrkan och söndagsskolan. Läsa aftonbön och bordsbön. Det tredje lilla barnet födde hon inte själv, det var bara det att barnet behövde ett hem, så det fick det hos henne. ”Såna barn måste man vara särskilt rädd om,” sa hon.

När hon skulle vara fin satte hon en droppe parfym bakom varje öra. Inte mer, för man ska inte lukta piga.

Tids nog fick hon badrum, hallmöbel, finrum med soffmöbel och präktiga gardiner. Allt var ordnat och hölls så fint och bra. Hon var i den tid i livet då hon var som mest behövd. Då barnen

krävde för mycket ibland så hon sa ”Äsch, nu går ni ut och leker och därmed jämnt!”

Och hon skrev brev på det fina brevpappret, det gav hon aldrig efter på. Det skulle vara av bra kvalitet hur lite pengar hon än hade. Det låg i den vackra sekretären som hon knapat ihop till.

Men aldrig kände hon sig tillräcklig och god nog. Längtan efter det som var utöver det vardagliga fanns där hela tiden. Hon som sjungit så många psalmer i kyrkan och kören köpte sig en röd portfölj att ha noter i och började ta sånglektioner. Hon sjöng ”Solveigs sång” på nykterhetslogen, darrande av rädsla, uppmuntrad av sin make, men grät efteråt. Hon hade misslyckats igen.

Men sånglektionerna och böckerna gav henne gyllenstunder. Arbetarhustrun övade skalor i arbetarköket.

Inför att ställa till kalas blev hon nervös. Inte kunde hon sånt! Visste inte hur man gjorde, kunde inte laga mat. Kunde plötsligt inte göra oxsteken med grönsaker och gelé, den fina svampomeletten och syltade päron med grädde. Då blev hon upptagen av sig själv, snyftade barnsligt, och det skulle minsann inte serveras något brännvin. Men dukas fint med damastduk och tygservetter. Hon darrade, snäste och svettades fram kalaset. Tog fram skådespelerskan när gästerna kom och sjönk ihop som en trasa när allt var över. För att åter ta fram skådespelerskan bland sina arbetskamrater där hon var den ständigt gladlynta.

Fram och tillbaka sköljde ångestvägorna över henne. För hon inte dög, inte var tillräckligt gudfruktig, inte tillräckligt vacker och inte tillräckligt ordningsam. Ibland lekte döden i hennes närhet. Den svarte befriaren som skulle frälsa henne från hennes plågor eftersom gud inte gav tröst eller förlåtelse. Han som lät henne förstå hur syndig hon var. Hur många fel hon gjorde. Hon bad till sin gud och läste sin bibel. Då blev hon tystare än vanligt, stängde sitt ansikte. Sa att det var lika bra att ta livet av sig, och hon menade det också!

Hon, den lilla, växte på något vis om den länge vackre mannen, tröttnade faktiskt på honom, ville leva i frihet utan honom. Han kunde ändå inte dela hennes intressen, hans värld verkade liten och tråkig, så hon ruskade den av sig. Men det hade tagit lång tid för henne att ta det här beslutet. ”Jag kanske har varit orättvis,” sa hon, och resten av livet kröp hon in i sitt skal då han kom på tal.

Nu kunde hon gå på alla konserter hon ville, alla kurser, göra alla resor. Nu hade hon den frihet som hon längtat efter då hon var åtta år. Nyfiket och ivrigt häpnade hon i Eremitaget och Louvren och Oberammergau. Hon gjorde så gott hon kunde för att vara lycklig och mota bort demonerna. Gladde sig och bekymrade sig över barn och barnbarn med stor intensitet, men ingen fick fråga henne hur hon mådde. Det var bara det gamla vanliga!

Det var bara den gamla vanliga oron och den gamla vanliga värken. Den reumatiska värken som plågade varje led i hennes kropp och som till slut satte henne i rullstol.

Hennes kropp blev allt mindre där hon satt. Allt skörare och ömtåligare. Böckerna blev för tunga att hålla i så hon måste lägga dom på bordet där hon kunde sitta och läsa dom. Hon kunde inte längre skriva för dom sneda fingrarna kunde inte längre hålla i pennan. På korsstygnbroderiet lyckades hon med möda sy en rad per dag, för annars hade hon inte överlevt, sa hon. Hon lyckades knyppla ihop fingrarna på ett egendomligt vis så hon kunde hålla i nålen och få tråden att bilda ett mönster tills den dag det inte var viktigt för henne längre.

Kajsa Johannesson

Guldheden

Mellerud

Panik. Fullständig panik. Fucking Mellerud.

Tåget glider sakta, sakta in på stationen. Vi är försenade och kyrkklockan har slagit tre tunga slag. Jag har en buss att passa, just klockan tre. Mellerud, ja. Mellerud, samhället på vägen till ingenstans. En järnvägstation och några hus är det jag uppfattar då tåget stannar till vid perrongen och jag kliver av.

Jag tittar på klockan. En minut över tre. Tar tag i den kvinnliga konduktören och ber henne anropa att bussen skall vänta på mig. Börjar gå i rask takt mot busstationen. Plötsligt en kvinnlig röst vid min sida:

– Skall du också med bussen till Bengtsfors klockan tre?

– Ja, men jag skall dessutom vidare till Årjäng, flåsar jag.

Jag ökar på mina steg ytterligare. Den kvinnliga rösten fortsätter:

– Bussarna på landet brukar vänta och dessutom vara sena.

– Jag är inte så säker på det. Har vi otur missar vi bussen och har vi extra otur går det inga fler bussar ikväll.

När jag uttalar orden känner jag hur paniken ökar. Vad skall jag ta mig till i Mellerud? Tågbruten i Mellerud. Det skulle vara så typiskt att bli stående i Mellerud. Mellerud vid Vänern. På väg till ingenstans.

Frustration.

När jag väl når bussrefugen står det en liten folksamling och väntar på bussen. En dansk familj som skall ut och paddla kanot i Värmland, en man som skall besöka sin familj i Årjäng och tre ungdomar som skall hälsa på vänner i Bengtsfors. Den rödlockiga

och hårt sminkade kvinnan som var rösten vid min sida skall besöka sin mor i Bengtsfors. Själv skall jag på skrivarkurs till Kyrkeruds folkhögskola i Årjäng. Jag frågar den korte och ljushårige mannen närmast om han sett till bussen. Han svarar mig på danska och säger att han precis såg att den åkte iväg. Den danska familjens tre barn ser inga problem utan leker glatt tafatt mellan några bilar som står parkerade vid stationen.

Busshelvete.

Bussten till Årjäng har alltså gått och här står jag i Mellerud. Svettdropparna rinner sakta nerför ryggraden och bildar en liten pöl vid byxlinningen. En bil kör förbi i hög hastighet och vägdammet dansar runt mig. Solen bränner. Öken. Det fattas bara några palmer. Halsen känns torr, min vattenflaska har jag i all hast glömt kvar på tåget. Var kan jag köpa mineralvatten i Mellerud? Jag känner mig helt handlingsförlamad. Vad skall jag ta mig till? Förvirring. Just nu har jag ingen plan. Det här hade jag inte alls räknat med. Kaoset griper tag i mig med sina vassa klor och pressar ur mig mitt förnuft.

Jävla SJ.

Så småningom ser jag hur verkligheten ter sig. Här står jag med elva andra tågresenärer som just missat sista bussen till Årjäng. Detta för att SJ inte håller sig till tidtabellen och inte anropar busschauffören att det finns tågresenärer som skall med bussen. Brister i kommunikationen. "SJ – din biljett till den inre resan" står det på biljettomslaget. Resan till ett inre kaos? Här står jag alltså vid järnvägsstationen i Mellerud, mitt ute på landet och på en av Dalslands oändliga slätter. Långt från civilisationen. Ser en skylt som visar att det finns en campingplats i närheten. Synd att jag glömde packa ner tältet och sovsäcken. Kanske skulle det vara en bra inkomstkälla för SJ att börja sälja campingutrustning på sina tåg. En garanti om tak över huvudet för tågresenären som missar sin anknytningsbuss. Tågresenären som står i det lilla samhället på vägen till ingenstans.

Ängest.

Här finns det ingen bemannad busstation. Ingen taxistation. Järnvägsstationen är stängd på helgerna. Ett sovande samhälle. Jag ser hur skrivarkursen får vingar och flyger iväg. Ringer till Kyrkerud och får inget svar. Ser lösningen att ta första bästa tåg tillbaka till Göteborg igen. Någon övernattning i Mellerud blir det inte för min del. En av ungdomarna, en blond kille som med jämna mellanrum slänger sin långa lugg åt sidan, ringer SJ på sin mobil men kommer inte fram. En efter en av tågresenärerna plockar upp sina mobiltelefoner. Samtal börjar ringas. Planlöst och förvirrat. Ingen av oss vet hur vi skall lösa situationen.

Förbannade Västtrafik. Jävla SJ.

Jag hittar ett telefonnummer till Västtrafik och försöker ringa deras personal. Inget svar. De har antagligen söndagsstängt liksom stationen i Mellerud har helgstängt. Jag försöker ringa dem igen. Och igen. Och igen. Inget svar. Det är juli och hela Sverige har semesterstängt. Jag ringer SJ.

– SJ. Det är några kunder före dig och vi beräknar en väntetid på cirka tio minuter, upplyser en telefonsvarare mig om.

Tio långa minuter för att mitt samtal skall kopplas fram till en telefonist. Minuterna går och till slut så svarar en gäll röst:

– SJ, Margaretha.

Jag förklarar den uppkomna situationen i Mellerud och frågar hur hon tycker vi skall lösa den.

– Jag vet inte hur jag skall lösa ert problem i Mellerud. Men vänta lite så kopplar jag dig vidare till vår kundinformation.

I kundinformationen är sju minuters väntetid. Sju långa minuter går och den här gången svarar en mansröst.

– SJ, kundinformation, det är Lars.

Jag förklarar mitt ärende ännu en gång.

– Jag är ledsen men jag vet inte hur jag kan hjälpa er. Vänta en stund så skall du få prata med någon som kan hjälpa dig.

Lars kopplar mig vidare till någon annan. Vem har jag inte någon aning om. Det är även här en väntetid men nu med fem minuter. När rösten svarar och jag för tredje gången förklarar mitt ärende

bryts plötsligt telefonsamtalet. Det hörs bara ett brus. Gud, hjälp mig att hitta vägen i SJ:s telefonväxel. Vilken väg skall jag gå? Kanske spelar det ingen roll.

Fucking, fucking Mellerud.

Jag får börja om med att ringa till telefonisten på SJ, väntetid, kundinformationen, väntetid, den okända instansen, väntetid och slutligen får jag prata med en man på trafikinformationen. Inte heller han vet hur han skall lösa vårt dilemma utan måste prata med en ansvarig chef. Jag hör hur han mumlar i bakgrunden för att sedan återkomma.

– Jag har pratat med min chef och han sa att ni kan ta 17.07- tåget från Mellerud till Grums. Där får ni vänta på en buss som kör till Årjäng klockan 20.00. Ni behöver inte betala för den här resan utan den står vi på SJ för.

Generöst av SJ att bjuda på denna extra tågutflykt. För oss som står i Mellerud är detta ingen bra lösning. Resa vidare från Mellerud till Grums, för att slutligen ta oss vidare till Årjäng?

Grums. Var ligger Grums förresten? Kan vi lita på att vi hinner med anknytningsbussen från Grums till Årjäng när kommunikationen är så dålig i Mellerud? Jag har inte köpt någon Sverige-runt-biljett. Nähä, SJ, den visan går vi inte på en gång till. Inte Grums och inte utan någon garanti från er om tält och sovsäck.

Grums fick jag aldrig reda på var det låg. Jag tror också att mina medresenärer var tämligen ointresserade av detta samhälle. Mellerud var tillräckligt för oss.

Men hur löste vi tågbrutna resenärer vår penibla situation i Mellerud?

Jo, de tre ungdomarna och den kvinnliga rösten delade på en taxi till Bengtsfors och vi andra tog en lokalbuss till Bengtsfors. Bengtsfors, ytterligare ett litet samhälle på den svenska kartan som jag nu satt min fot i. Jag har i alla fall sett busstationen där.

Vad hände i Bengtsfors?

Jo, jag fick möjligheter att lifta med mannen vars fru hade kört från Årjäng för att hämta honom. Den danska familjen blev upplockade av en minibuss. Och på den stod det Årjängs äventyrsresor.

Tess Benschner Johnsson Linnéstaden

Vägens slut

Vid vägens slut sitter en man.

Han blickar ut över livets berg och dalar.

Och ställer sig frågan

- Hur hamnade jag här?

En vag obestämd känsla, en röst

med ett löfte om något att lyssna till

strävar fram ur hans inre

från den moderliga jorden han sitter på

Rösten stiger och stiger och slutligen

ryter den genom hela hans väsen

ett rytande som lyfter honom högt

högt över jorden högt upp över universet

- **Störst av allt är kärleken**

Varför ägnade du dig ej åt den

Många chanser du hade

Men du förverkade varenda en

För en knappt märkbar sekund stannar jorden sitt lopp
Mannen som satt vid vägens slut sista rop ljuder
- Effata, öppna dig!
Han exploderar över universum och varje hjärta slår.

Älska för den du och din nästa är
Människan kanske skapelsens krona är
Men våra gärningar alldeles egna är
Och störst, störst av allt, kärleken är.

Ett landskap

Tystnadens vingslag susar

Vilande mot tandradens insida
tungspetsen

hudens marmorering
genombryts här och var
av ådrors skuggning

som späd väv
fjun hela ytan täcker

hud mot hud
puls mot puls
andedräkt mot andedräkt

Jag är rik

Solstrålars stilla dans
Blir via glesa bladverk
En skuggig dröm
På en putsad väggyta

Projektorn
Ett fönster
till min budoar
Jag är rik

Före promenaden

Rusningstid
Spårvagn
Regnig dag
Livet stinker

Kom, kom låt oss vandra
Till havet
Till skogen
Rensa våra näsflimmerhår

med hjälp av den våta jorden,
den fuktiga och myllrande mossan
Kom, kom låt oss lika livet
Det ostinkande livet.

Jan Khouback Olivedal

Varats oändliga svårighet

Med tanke på att vi är hela åtta syskon, så kan det kanske förefalla lite märkligt att påstå att våra föräldrar hade stora svårigheter att få barn överhuvudtaget. Men så *var* det faktiskt. De försökte länge och väl på alla upptänkligt möjliga och omöjliga sätt. De testade allt från kloka gummor och underpiller på postorder, till uråldriga huskurer i stil med att vandra runt en enebärabusk i fullmåne med en kvist lavendel i munnen, mumlandes magiska ramsor, till att noggrant pricka in fertilitetsperioder och stjärnkonstellationer och därpå kombinera dessa uträknade data på olika sätt, med märkliga samlagsställningar. Men ingenting hjälpte.

Långt efter det att de förlorat hoppet om att någonsin få barn, så kom Ágh, tro det eller ej. Han var liten, ful och bräcklig och föddes ett par veckor för tidigt, men han *kom* i alla fall. Han var ett oväntat litet under och det var därför han fick namnet Ágh, som lär betyda ”lycka” på gaeliska. Ett ovanligt namn till en ovanlig son! Det var så farsan uttryckte det.

Fast i syskonkretsen gick han, till föräldrarnas förtret, allmänt under namnet Agge.

Ett par år efter Agges nedkomst var det som om en fruktbarhetsängel hade svept en trollstav över morsans livmoder och liksom dragit ur proppen, för plötsligt började vi syskon födas fram till Jämmerdalen som på ett pärlband. Först kom Kinna, sedan Johan och två år senare kom jag. Därpå var det dags för tvillingarna Linda och Louise och sedan var det Anders tur. Det

var då som föräldrarna bestämde sig för att de nu var alldeles tillräckligt välsignade med trampet av små barnafötter. Men ett par år senare slarvade farsan till det under ett ömt tillfälle och gummit sprack. Vips blev Gwenny till och därmed var vår syskonskara komplett.

Våra föräldrar var hårt jobbande båda två. Farsan var asfaltläggare och morsan var städerska på Lot-Nor, den stora kinesägda plastmuggsindustrin i staden. De lämnade ingen möda osparad när det gällde att vi skulle få det bra och vi fick också en harmonisk och ombonad uppväxt, där verkligheten intet saknades oss.

Men Agge fick en alldeles speciell uppfostran. Han var ju *undret*, som satte igång barnafödandet och han var också en aningens klen och tillika tystlåten. Därför blev han bokstavligen punktmarkerad av våra föräldrar. Under det att vi andra klängde i träd, rotade i grottor, drog på oss skrapsår, samlade insekter och andra äckliga kryp och klättrade i berg, så fick Agge inte göra ett enda fnutt av alla dessa roliga aktiviteter. Men å andra sidan föreföll det inte heller som om han saknade det livet nämnvärt. Han var helt nöjd med att bli omhändertagen och ompysslad av föräldrarna i hemmet. Han var lite som Tjuren Ferdinand i JulKalleAnka, skulle man kunna säga.

I tonåren när vi andra syskon ruvlade runt på skoldanser och hade våra första romanser och fyllor, så var Agge hemma och läste, eller pysslade med sin frimärkssamling i lugn och ro.

Föräldrarna höll koll på honom till och med i skolan. De anställde Sluggo, en halvbrutal typ, att hålla koll på att han inte blev illa behandlad. Efter det att en mobbare hamnat på sjukhus med flera revben knäckta och näsbenet vridet 90 grader och en lärare fått sin bil sprängd i luften, så vågade sig ingen på att mobba honom. Det var för övrigt ett ljus som föll även på oss andra. Vi fick lite av en magisk stämpel på oss. Muckade man med någon av oss så råkade man illa ut. Så enkelt var det.

Vi hade en verkligt bra sammanhållning hemma, men

föräldrarna var förtegnade om vad de *egentligen* tyckte och tänkte om saker och ting. Utom då vid ett speciellt tillfälle förstås:

Det var nämligen så att varje år tog de ett par dagars "timeout" från sina hårda vardagsliv och då passade de på att äta gott och dricka rätt så mycket därtill. Då blev de väldigt avstressade, lugna och också synnerligen *talföra*. Det var alltså vid dessa "timeouter" som vi fick höra om de svårigheter de haft innan Agge kom. Vi fick också höra om anställandet av Sluggo som skollivvakt och om det spruckna gummit som gav oss Gwenny, och en del andra små pikanta familjehemligheter.

När Agge närmade sig sin 21-årsdag hade han inte gjort ett enda praktiskt handtag i sitt liv – ja, förutom att gå i skolan då, men det klarade han ju utmärkt, eftersom den mesta fritiden hemma gick åt till att läsa böcker och samla frimärken.

Men han hade aldrig sommarjobbat och han hade aldrig hjälpt till hemma. Inte för att han inte ville, utan för att han helt enkelt inte fick. Vi andra bäddade, städade, diskade och lagade mat då och då. Men aldrig Agge. Han bara satt under sin mentala korkek och luktade på tillvarons väldoftande imaginära blommor.

På sin 21-årsdag packade han en liten väska och förkunnade med stort allvar vid matbordet att han nu skulle vandra ut i världen för att söka sin egen lycka. Vi kände oss med ens som om vi var statister i en gammal folksaga och vi väntade oss att våra föräldrar skulle gå i taket med veklagan och sorgesånger. Men de gjorde de inte. Kanske förstod de att han nu var redo att klara sig själv. De önskade honom bara lycka till, torkade tårar ur ögonvrår och vinkade med näsdukar när han gående sakta försvann bort i solnedgången. Känslan av folksaga var då mycket påtaglig och HC Andersens ande svävade milt och försiktigt över oss.

Inte kom han särskilt långt heller. Han hamnade i en storskog bara tio mil norrut från barndomshemmet. Där lade han beslag på ett gammalt ödetorp som han rustade upp så gott han kunde. För

första gången i sitt liv var han tvungen att ta egna beslut och det klarade han väl, även om det för det mesta innebar att han beslöt sig för att inte fatta några beslut. Han gjorde aldrig mera än vad som var absolut nödvändigt. Läckte taket någonstans, till exempel, så satte han bara en spann under läckan. Så vitt vi visste så höll han sig stilla i torpet hela tiden, sånär som på att han en gång om året, om våren, gjorde en vandringstur i skogarna omkring.

Föräldrarna besökte honom aldrig. De hade blivit för gamla för att resa, men vi syskon var där och tittade till honom då och då. Han hade det fattigt och enkelt, men det verkade som om han fixade till det rätt bra för sig. Men stökigt och ostädat var det och några riktiga möbler fanns där inte. Hans säng var en gammal solkig madrass som han troligen plockat upp på en soptipp och på samma ställe hade han förmodligen hittat de andra möblerna också.

Vad han levde av, det förstod vi aldrig riktigt. Kanske var det det sociala som stöttade upp honom. Kanske hade föräldrarna stuckit till honom en slant. Det var i alla fall något som vi inte visste ett dugg om.

Vi andra syskon ramlade under tiden in i våra egna karriärer, gifte oss och etablerade egna liv. Vi behöll hela tiden en tät kontakt med varandra och med Agge. Det var lätt, eftersom vi alla fanns inom en radie på ungefär 30 mil.

När morsan och farsan sedan dog, var det sista gången vi alla åtta sågs tillsammans i barndomshemmet.

Vi följde föräldrarnas tradition att ta en "timeout" en gång om året. Då träffades vi hemma hos någon av oss några dagar för att gå igenom vad som hänt under det gångna året, dricka och äta gott. Agge var förstås aldrig med. Men vi hade alla kontakt med honom ändå. Ibland åkte någon eller några av oss upp och hälsade på honom. Dessutom skickade han ofta små meddelanden via *brevduva* till oss. Brevduvorna var hans stora intresse. Han födde upp dem, skötte om dem och använde dem för all kommunikation

med omvärlden, eftersom han inte litade på vare sig post, Gud eller djävulen. Skatteverket och andra myndigheter blev säkert lite konfunderade över den typen av kontakt, särskilt nu i dessa tider med Internet och e-post. Men tydligen funkade det ändå. Visst är det lite knäppt, det tyckte vi nog alla, men kanske var det inte så konstigt trots allt. Under alla åren han bodde i barndomshemmets trygghetskuvös, hade han ju själv aldrig haft någon kontakt med yttervärden. Allt sådant skötte morsan och farsan. Han visste inte hur man gjorde och därför skapade han sitt eget kommunikationssystem.

Vid en av våra "timeouter" slog det oss att Agge snart skulle fylla 60 år och vi kom att diskutera hur vi skulle fira honom. Det är svårt att komma på en present till en person som inte vill ha något. Men så kläckte Gwenny en god idé. Hon föreslog att vi skulle städa upp hans hem och fixa till huset. Vi skulle göra en riktig "Extreme Makeover" i bästa TV-stil. Det tyckte vi alla var en god idé, eftersom vi visste att Agge hade svårt att hålla ordning hemma. Han kom sig aldrig riktigt för att städa. Inte var det heller så att han gillade oordning. Nej inte alls. Han älskade när allt var på sin plats och det var rent och väldoftande runt honom. Men att städa själv – nej, det var ett för stort steg. Där fanns blockeringen från barndomen kvar.

Vi inköpte färg, en årsförbrukning av skurpulver och diskmedel, möbler, en ny madrass med tillhörande säng, matservis, köksgeråd, prydnadsväxter, armatur, dammsugare och annat smått och gått. Sedan var det bara att invänta rätt tillfälle.

Det tillfället dök upp en vecka före det att Agge fyllde år. Han lät då, via brevduva, meddela att han nu skulle ut på sin årliga fotvandring och att han skulle vara borta en vecka ungefär.

Det var alltså bara att lasta bilarna fulla och köra upp till hans hus. Vi visste alla mycket väl var han förvarade sin nyckel, så vi plockade fram den ur stuprännans tredje skarv från höger, låste upp, släppte in oss och började grovjobba.

Kinna grovsanerade golven och Johan och jag bar ut träbackarna

som funkade som köksstolar, en gammal nedsutten sunkig fåtölj och ett antal synnerligen tveksamma mattor och slängde allt i en hög på gården. Madrassen var så gammal att när vi kastade den på lumphögen, sprack den och mängder med gammal möglig halm ramlade ut. Linda och Louise fixade köket och rensade i myrhögar, spindelväv, gamla tidningshögar, rått- och musskitar och gamla sopor. Anders skurade väggar och tak, under det att Gwenny, som är svajmartist vid Cirkus Maximus till vardags, klättrade upp på taket och ordnade med stuprännor och tegelpannor.

Om nätterna klämde vi in oss i Kinnas enorma husbil och sov så gott det gick.

När grovröjet var avklarat, hjälptes vi alla åt med målning, putsning och pyntning. När allt var klart tittade vi eld på den stora lumphögen på gården, som under arbetet byggts upp av sopor, tidningar, gamla möbler och allt annat vi rensat ut.

Dagen efter att vi var färdiga, kom Agge hem. Han tvärstannade vid huset. Först trodde han att han kommit fel, men sedan fick han syn på oss alla, där vi stod och försökte sjunga "Happy Birthday To You" utan att det lät alltför falskt. Han lyste upp och såg glad ut och skulle just till att säga något, när han plötsligt mulnade till och rusade in i huset, liksom för att leta efter något. Ett litet tag senare kom han stillsamt ut, betraktade oss sorgset och sade tonlöst:

– Ni har slängt min favoritfåtölj. Han lommade sakta bort och satte sig vid de ännu pyrande resterna i lumphögen och stirrande in i de förbrända resterna. Agge hade aldrig varit de stora ordens man, så vi frågade honom vad som stod på – om det var någonting som var fel.

Efter ett tag tittade han upp och sade sakta:

– Ni vet ju att jag aldrig behövde göra ett handtag hemma. Det fanns ju alltid andra som utförde alla sysslor. Det var föräldrarna och det var ni allihop. Men jag gjorde aldrig någonting. Jag fick aldrig göra någonting. Jag ville aldrig göra någonting.

Vi nickade instämmande, fast med en obehaglig känsla av oåterkallelig katastrof som närmade sig. Agge fortsatte:

– Jag förstod nog att det inte skulle bli så när jag försvann hemifrån. Men jag bestämde mig för att jag skall avsluta mitt liv på samma sätt som jag började det. Men då skulle jag få slita hund i många år, det var jag medveten om, men det skulle det vara värt. Då fanns det något att se fram emot. Så jag bestämde redan tidigt att när jag fyller sextio, då lämnar jag mitt torp och flyttar till ett hotell vid kusten. Där skall jag bli ompysslad och bara låta mig tas om hand. Inte göra något annat än att läsa böcker och pyssla med min frimärkssamling och ha det ombonat och skönt.

Vi nickade i tystnad. En svag oro började sakta växa bland oss. Agge funderade ett tag. Sedan fortsatte han:

– Jag började med att göra småhugg hos skogsbönderna runt om. Jag kvistade träd, röjde vägar, målade lador, hjälpte till vid bröllop och begravningar och annat. I nästan 40 år höll jag på med det. Varje dag under varje år.

– Då har du en rejäl slant på banken nu. Anders tunna röst sublimerade vår gemensamma känsla av oro, parat med ett fåfängt hopp om att allt ändå *kanske* var som det skulle.

– Banken? Vem litar på banken? De spekulerar bara bort våra besparingar på den internationella kasinomarknaden. Jag stoppade alla pengar jag tjänade i min kära gamla fåtölj. Det låg långt över en halv miljon där i sittedynan, förstår ni. Så mycket hade jag lyckats skrapa ihop genom sparsamt leverne. Agge nickade mot lumphögsaskan och fortsatte:

– Jag brukade alltid ha en sådan skön känsla av att sitta på en trygg ålderdom, när jag vilade mig i min älsklingsfåtölj om kvällarna, efter dagens arbete. Det gav mig extra styrka, förstår ni.

Agge nickade mot de pyrande resterna av den uppbrända lumpen och sade uppgivet:

– Nu ligger min trygghet där. I sällskap med min framtid. Men tack skall ni ha i alla fall. . . Snällt av er att komma ihåg mig på min sextioårsdag. . .

Christian Lanciai

Majorna

Oväntat innehåll

Det var en trombonist i symfoniorkestern, och det vankades en konsert på en synnerligen olämplig dag, ty på just den dagen skulle hans gamla kamrater fira av en oundgänglig fest, som bara måste kräva hans närvaro. Han måste hitta en vikarie åt sig, och det snabbt.

Han vände sig till sin käre svärson. ”Min käre svärson, jag måste be dig om en tjänst.”

”Men käre svärfar, jag gör ju vad som helst för dig, om jag bara kan. Vad gäller det?”

”Det är världens enklaste sak. Jag måste be dig ersätta mig i orkestern som trombonist under konserten på fredag.”

Svärsonen var ställd. ”Men käre svärfar, jag kan ju inte spela trombon!”

”Inte behöver du heller. Vi är åtta trombonister, och allt du behöver göra är att dra i rören när du ser att de andra gör det. De hörs minsann tillräckligt ändå. Ingen märker att just din trombon tiger.”

Det lät ju betryggande tillräckligt, så svärsonen gick med på äventyret, då det faktiskt verkade hundra procentigt drullesäkert. Tromboner hörs ju mer än något annat instrument i hela orkestern, och att en av de åtta skulle vara stum skulle aldrig höras. Inte ens de andra sju trombonisterna skulle höra eller märka något.

Så svärfadern fick gå på sin stora jubileumsfest, som han faktiskt inte kunde undvara, ty ett sådant jubileum inträffade bara en gång i livet högst, medan svärsonen lugnt intog hans plats bland de andra trombonisterna på orkesterpodiet, där han försvann i

mängden och minst av allt syntes av publiken. Dirigenten, som var gästande, skulle aldrig märka att en av trombonisterna inte var reguljär, och de andra trombonisterna skulle vara alltför upptagna med att räkna takterna och dra på sina egna tromboner för att bekymra sig om en felande kollega, när det ju ändå satt en annan i hans ställe. Svärsonen kände inte de andra sju trombonisterna, men han hälsade ändå artigt på dem när de kom in och tog plats, och de hälsade lika artigt tillbaka, som om de alltid känt varandra, och som om det var en självklarhet att just han satt där. Alla var ytterst hemtama i orkestern.

Dirigenten kom in, och han struntade fullständigt i vem som trakterade vilka instrument, så länge bara alla instrument var där och fungerade. Bland trombonerna såg han bara trombonerna och inte alls vem som blåste i dem, då de ändå försvann i mängden bland alla bastubor och valthorn och andra blåsare.

Konserten inleddes, och allt verkade fungera, tills det i partituret olyckligtvis infann sig ett viktigt trombonsolo. När trombonkollegerna tog fram sina instrument och började dra i rören så gjorde svärsonen sammanlunda, men när detta trombonsolo infann sig, och resten av orkestern var tyst, så hördes inte heller något pip från någon av trombonerna. Alla åtta drog i sina rör med munnarna pressade mot munstyckena, men det hördes inte ett ljud.

Olyckligtvis hade alla trombonisterna gått på samma fest. Lyckligtvis var därför inte svärsonen ensam om sin pinsamma tystnad. Alla trombonisterna hade funnit ersättare, och inte en av dessa kunde spela. De kunde visserligen dra i rören och pressa läpparna mot munstyckena, och detta gjorde de tillräckligt väl för att det skulle synas, så att de till och med nästan gjorde det i takt, men deras stora olycka var att i just det aktuella konsertverket tonsättaren, som direkt bara för att djävlas med dem, hade infört ett ensamt dominerande trombonsolo. Otur.

Efteråt bad dirigenten om ett privat samtal med de åtta trombonister som tagit ledigt. Han lugnade dem genast.

”Olycksfall i arbetet,” sade han. ”Men nästa gång ni tar ledigt från en konsert, se då åtminstone till att era ersättare kan spela trombon, och försök åtminstone undvika att ta ledigt från just sådana konserttillfällen när det förekommer ett för er del unikt trombonsolo.” Trombonisterna lovade att bättra sig.

Publiken hade inte märkt mer än att det plötsligt mitt i det slamrande öronbedövande konsertverket hade uppstått en mycket verkningsfull tystnad mitt i en oväsensklimax. Några menade, att verkets föreskrivna domedagsbasuner hade ljudit så starkt, att örat inte kunnat uppfatta dem, vilket bara förhöjde deras domedagsverkan. Andra hade andra teorier och spekulationer. Saken glömdes bort, för sakkunniga rescensenter förblev episoden ett outrett mysterium, medan de som visste, alltså de åtta trombonisterna, verkligen såg till att deras unika domedagsblåsning, med så oerhörda övertoner att ingen hörde dem, blev deras livs första och sista.

Johnny Larsson Masthugget

Till vännen Bengt 1947-2007

På Kvibergs begravningsplats får man leta
Man har glömt
Har fel uppgifter
En karta i handen med allt inritat
Fel namn på rätt sten till slut
Slutet kommer alltid fel

Jakob Lindmark

Uppsala

Nyårslöftet

Det skulle ske i kväll. I ett halvårs tid hade de sagt till varandra att före årsskiftet måste allt vara klart. I början, halvt på skämt och halvt på allvar. Ett sätt att testa varandra för att tillsammans smaka på den subtila tanken som fladdrade okontrollerat likt en ensam och kvarglömd stearinljuslåga. Det hade känts så bekvämt, en lek med ord och tankar som skapade bilder och i förlängningen ingav ett hopp. Det blev ett gemensamt mål att blicka fram emot och samtidigt fanns det gott om tid att planera, ingen press, gott om tid för eftertanke och ingen risk för förhastade beslut. Kanske också ett sätt att rättfärdiga det förbjudna. Oändligt med tid tycktes det då, tid som plötsligt var borta. Med tiden blev allt mer och mer komplicerat; ett virrvarr mellan hopp och förtvivlan där obeslutsamheten gnagde och samtidigt blev en trygg punkt att klamra sig fast vid. Nu var det bara någon timme kvar av året och ångesten satt som en klump och tyngde i bröstet. Det hade blivit ohållbart, ett skuggspel där lögner blivit vardag. Nu skulle allt på plats, allt som varit skulle begravas med det gamla året och hon skulle äntligen kunna blicka framåt igen.

Barnen sov redan. De var nästan jämngamla, alla fyra. De somnade strax efter tio, slutkörda efter en intensiv och lång dag. Det var lika bra det och antagligen lugnast för alla; att somna före stormen, sova förbi tolvslaget in i det nya osäkra. Kul att barnen fungerar så bra ihop, det lovar gott, tänkte hon. Det blir en fin liten familj när allt är över. För sitt inre såg hon barnen leka i snön, gräva och bygga en grotta i snöhögen vid infarten. Hon försökte slå bort bilden, ville inte tänka på barnen – inte just nu. Sista tiden hade barnen funnits där hela tiden i bakhuvudet, men just nu fick de

praktiska problemen vänta. Hon var inte ens säker på var de skulle sova efter den här kvällen. Tanken var så främmande och så avlägset långt bort att den nästan inte fanns, annat än som en kittlande känsla, en pirring i maggropen.

Det hade varit hennes förslag att invitera deras närmaste grannar, Anders och Eva, på nyårssupé. De träffades ofta, uppskattade varandras sällskap och hade haft mycket trevligt ihop genom åren. Först hade det verkat som en bra idé; att under lättsamma former sitta ner som vuxna människor och diskutera igenom situationen för att utan hårda ord finna den under omständigheterna bästa lösningen och skiljas som vänner. Nu var hon inte lika säker. Det som tidigare varit självklart och uppenbart riktigt var inte lika tydligt längre. I stället kände hon hur katastrofen närmade sig. Hon frös i sin tunna klänning, klumpen i bröstet skavde och fick näring ur tystnaden. Lungorna pressades ihop och hon hade svårt att andas. Det var som om luften saknade syre. Små blixtar syntes i periferin. Hon kände sig yr.

Hela situationen hade utvecklats till något absurt. Trots obehaget så njöt hon med skräckblandad förtjusning av situationen och vetskapen om att fortfarande ha ett val. Hon tittade först på Anders och lät blicken vandra vidare till Peter, sin äkta hälft. Så olika de var till utseende och sätt: den ene djupsinnig och tänkande; den andre mer sportig och ivrig, ibland på gränsen till aggressiv. De var varandras motpoler, men ändå nära vänner. Lite märkligt, när man tänker på det. Hur blir det nu? Peters ögon var glansiga i skenet från de levande ljusen. Han såg trött ut. Det hade han gjort hela hösten. Det var inte den vanliga tröttheten orsakad av sömnbrist, utan den här satt djupare och lakade långsamt energin ur hans psyke. Hon hade sett förändringen och insåg att det var länge sedan hon hört honom skratta. Hon gjorde ett sista försök att känna något, men det var tomt, fanns ingenting kvar, annat än ett främlingskap. Nyss fyllda trettio och allt som var kvar var kylan, en tärande ångest och ett kraschat förhållande. Är allt mitt fel? tänkte hon. När började vi glida ifrån varandra? När är

det för sent att vända tillbaka? Hur förstår man att man har haft sex för sista gången? Vilka tecken borde ha tolkats i tid? Frågorna hade ältats hela hösten utan att svaren velat infinna sig. Kanske, ville hon inte finna svaren.

Peter snurrade oroligt på konjakkskupan. Det var hans tredje. Han drack mer än vanligt i kväll. Bredvid honom stod en halväten hjortronparfait och smälte långsamt på tallriken. Förstod han? Antagligen. Även om hans starkaste sida inte var att sätta ord på sina känslor så borde han ha märkt förändringen, avståndstagandet.

Eva däremot, var sitt vanliga jag. Hon lät sig inte påverkas av den något dämpade stämningen utan var på ett strålande humör och pladdrade på som alltid. Utan urskiljning avhandlades: barnen, svärmor, nya bilen och mellandagsrean; allt med samma intensitet och helt utan känsla för omgivningens brist på engagemang. Det var lätt att förstå att Anders höll på att bli galen. Eva sög all näring ur honom, inklusive hans pengar. Hon hade ett gott grepp om hans plånbok. Nu skulle hon behöva börja jobba.

Själv hade hon suttit tyst under middagen och petat i maten, hjärtat bultade och hoppade oroligt runt i bröstet. Hon kände pulsen slå i tinningarna, små svettpärlor satt i hårfästet. Hon torkade sig diskret i pannan med servietten och lekte med tanken att gå ut och rulla sig i snön. Hon klarade inte mycket till. Förbannade Anders, han hade lovat att berätta så fort barnen somnat, innan de själva hunnit dricka för mycket. Nu var klockan snart tolv. I köket stod fyra urdruckna vinflaskor på rad omgivna av disk och matrester. Hon behövde prata med Anders. Få ut honom i köket för att påminna honom om löftet och kanske stjäla en kyss. Hon tittade på hans händer. Längtade efter att ha dem på sin kropp, under klänningen. Hud mot hud, smekningar med en lugnande verkan, som konstgjord andning. Hon tyckte om när man tog i henne, kramade hennes bröst. En lustfylld beröring. Hon tog några klunkar vin och sparkade till Anders under bordet. Hon tänkte inte släppa det. Hon måste vidare – ikväll. De måste

vidare, för allas skull. Hon stod inte ut med sveket och tanken på ett fortsatt dubbelspel. Otrohet skulle folk säga efteråt. Visst, men ändå inte. Otrohet var något kortvarigt och flyktigt, sex för stunden utan förpliktelser. Det här var annorlunda. Det var allvar från första stund, riktig kärlek för ett långt liv. En speciell känsla som kändes i hela kroppen och som fick henne att ligga vaken om nätterna och längta och tänka förbjudna tankar. Tankar som inte alls hörde hemma i den stora dubbelsängen med en sovande äkta hälft snusande vid sidan om sig. Med Anders var hon trygg och lycklig på ett sätt som hon aldrig tidigare hade känt. Det var en känsla som hon aldrig skulle kunna förklara för Peter. För honom var kärlek något praktiskt och han skulle aldrig kunna förstå. Hon var rädd för hans reaktion.

För ett kort ögonblick fångade hon Anders blick innan den gled undan. Han var feg. Förbannade karl, han hade ju lovat henne. Rädd för att ta klivet, rädd för smärtan som han skulle åsamka.

Hon förstod i samma stund att han aldrig skulle klara det, inte i kväll i alla fall. Hon stålsatte sig, oavsett konsekvenserna var hon tvungen att få en förändring. Om man tror på en sak tillräckligt länge så blir den sann. Ska man få något gjort får man göra det själv, tänkte hon när hon lyfte skeden. Hon knackade i glaset, tog ett djupt andetag och lät några sekunder passera medan hon samlade sig. De andra tittade förvånat på henne. Tal var inte något som normalt ingick som en ingrediens i deras sammankomster. Hon fann styrka i deras uppmärksamhet och orden formades på hennes läppar.

”Vi ska skilja oss.”

Ett nervöst skratt hördes. Peter hostade till och såg förstummat på sin fru. Rädslan lyste i hans ögon. Det blev tyst. Till och med Eva blev mållös.

Nästan utmanande tog hon Anders hand och mötte Evas blick. Nu fanns det ingen återvändo.

”...och förresten, det ska ni också.”

En nyårsbomb hade just briserat i vardagsrummet och effekten av smällen lamslog det sargade sällskapet och en tystnad som slukade alla former av ljudvågor bredde ut sig. Hon sträckte sig efter rödvinet och fyllde glaset till brädden. Nu var det sagt. Hon slog ner blicken och konstaterade sakligt att hon hatade sig själv. Det var ovanligt lätt i kväll.

Anders tittade i golvet med hängande huvud. Egentligen hängde hela kroppen som om alla muskler förtvinats på en och samma gång. Han var avslappnad men ändå spänd som en fjäder och han verkade utkämpa en inre strid. Eva hade rest sig och stod i ett hörn och grinade tyst med tårarna rinnande utmed de runda kinderna. Hennes gråt dämpades av en servett som hon tryckte mot munnen. Med jämna mellanrum snörvlade hon och drog ljudligt tillbaka snoret i näsan. Peter orkade hon inte fundera på. Han hade vält stolen och rusat ut i natten. ”Barnen stannar hos mig,” hade han skrikit på vägen ut. Orden ringde fortfarande i hennes öron. Ytterdörrern stod kvar på vid gavel. Det blev snabbt kyligt i rummet.

Det var outhärdligt. Hon svepte glaset och tog med sig den halvfulla flaskan ut i köket. Hennes händer var tvungna att göra något. På köksbänken stod den blanka vinkylaren och brickan med de oanvända champagneglasen. Hon stängde dörren försiktigt bakom sig. I ett anfall av ursinne tog hon vinkylaren och slängde den med all kraft mot ett av överskåpen. Metallhinken studsade tillbaka och träffade henne på axeln. Hon svor till av smärtan som strålade ut i hela armen och bedövade axeln. Den oväntade rekylen fick henne att besinna sig. Hon andades djupt några gånger stödd mot diskbänken. Smärtan i axeln släppte långsamt och endorfinerna fick värken i armen att nästan övergå i en lustfylld njutning. Hon kunde åter fokusera sig på handling och i avvaktan på att vinet skulle dämpa ångesten började hon i stället ställa tillbaka champagneglasen i skåpet. Långt senare, i den första dagsmejan, skulle hon hitta champagnebuteljen som ställts ut i snön på altan för kylning.

I bakgrunden slog en kyrkklocka. Tunga, dova slag formades ur den månghundraåriga malmpjäsen som fullgjorde sin plikt och lade sin prägel på årets sista minut. Utanför på gatan började grannarna samlas för att skåla och skjuta raketer. Men det behövdes inga fler raketer, festen var redan slut.

Andra pris i årets novellpristävling:

”Välskriven skildring om inre konflikt inför ett beslut som innebär en katastrof.”

Inga Linfjärd Getebersäng

Midsommar passé

Inför ljus nattstund

Sitter här och kurar
på fönster regnet slår
åskan går
Midsommar över
varit tradigt
sill sill sill
än hit än dit
Ingen sill för mig, tack!

Men citron på
lax lax lax åter lax
med dill dill dill
Sedan vaniljsås på jordgubbar

Ingen nubbe
ingen snubbe
inget söl
sitter bra med öl
Utanför går man i stora vattenpöl

Vill inte va med
åka hit och dit
natta över överst i våningssäng
flänga flänga vilket flängande fläng
släpa pick och pack hit och dit

Trivs i mitt sällskap lugnt
regn blåst åska tungt

Hemma bäst då
varför inte så?

Blåsa blåsa
flåsa flåsa
Valde inte hänga med i vått
i gemenskap på Tjörn, Runntången
där är ju inte ens Midsommarstången
Valde att i stan ha det gott
vara hemma o ha det torrt

Man måste inte fira midsommar
vad är det för märkvärdigt med det?

Varför sill nubbe o potäta
när man kan lax o skagenröra äta
o ha det torrt hemma
istället för att plaska iväg o ränna

Hemma sova mjukt o lugnt
borta i våningssäng klättra upp
slå huvet i taket
myggbett skråll snark
ingen sömn huvet känns tungt
sådant har jag gett upp

Tommy Martinsson Kungsladugård

Vart har jag kommit?

Vart vill du komma?
frågade taxichauffören.
Han var tvungen att stanna upp
och fundera. Taxametern tickade.
Och natten gick.

*

Ofta vaknade han i gryningen
av att telefonen ringde.
Men det kom aldrig någon
andra signal.
Halvdrömd, bortsopad
låg han kvar i sängen.

*

Han vände sig till myndigheterna
för att få fågelbevis.
Men ingen kunde hjälpa honom.
Jag vill bli registrerad som fågel
sa han. Det gick inte.
Men är jag då människa?
Inte heller det kunde fastställas
med säkerhet. Personbevis kan du få.
Ja tack.
Till vad skall det användas?
Jag skall rama in det
och sätta upp på väggen.
Det visste man inte om det gick.
Man skulle låta höra av sig.
Fågelbevis var hursomhelst uteslutet.

*

Till skillnad från människor och gudar
behöver björktrasten inget bevis
på sin existens.
An das göttliche glauben
die es selber sind.
På det mänskliga tror
de som själva är mänskliga.
En björktrast tror inte på det fågliga
den hoppar bara omkring
bland rönnbären.

*

Jodå, Gud behöver bevis.
Han behöver spegla sig
bli dyrkad.
Han behöver bli sedd
så gott det nu går.
Det var därför som han
skapade världen.

*

Gud vänder sig
till de himmelska myndigheterna
för att få gudsbevis.
Det kan vi inte ordna
viskar man underdånigt
det kan bara Gud utfärda.

Skrikande springer han därifrån.

*

Vi bör inte förmänskliga Gud
för Guds skull
och kanske bör vi inte heller
förgudliga oss själva.

*

Ursäkta? Vart har jag kommit?
Du har kommit till jorden.
Åh, herre gud!
Nej, då har du kommit fel.
Det var som fan!
Ja, det kan man säga.

Göran Moldén

Hisings Backa

Vad som finns under stenar

Dammen är inte stor. Pojken skulle kunna sätta sej på huk i den och då skulle vattnet rinna ut över kanterna. Pojken är heller inte stor. Han ligger på mage på den släta klippan och tittar rakt ner i vattnet som är en egen värld. Vattenytan är himmel, luften stilla som glas och lika genomskinlig. Världen har branta sidor av slätt berg och det finns en botten av grov sand och krossade snäckskal. Det finns en brun sten som det växer sjögräs på. Allt är mycket tyst, men hela tiden hör han havet i närheten. Lyfter han sitt ansikte måste han kisa med ögonen mot solen.

Det bor en krabba under stenen. Det bor en mask i den grova sanden. Krabban håller fast en bit av masken med sina klor och äter på den med sin hårda och vassa mun. Den faller liksom fram munnen när den äter. Resten av masken vrider sej åt alla håll, rycker och kastar.

Då sätter sej pojken upp och känner hur allt det vanliga sköljer över honom igen.

Solen bränner som en jättelik gaslåga, havet är blått och salt.

Dom stora dricker kaffe och hans pappas mage är hårig och hänger fram över kanten på badbyxorna. Klipporna är släta och varma och måsarna ropar. Morbror Einar stoppar sin pipa.

Det är en mycket liten krabba egentligen. Han skulle kunna sticka ner handen och ta den med fingrarna, den är inte större än halva hans tumme. Han tittar rakt ner i den genomskinliga världen och sjögräset är mycket grönare än vanligt gräs. Det är grönt på ett annat sätt. Han tänker tanken att han skulle kunna sticka ner handen och ta den med fingrarna och då känner han i skinnet på

handflatan hur den trasiga masken vrider sej fram och tillbaka och rycker och krälar. Men krabban skulle inte släppa taget i alla fall, den skulle bara äta och äta och han skulle ha alltihop i handen.

Sen står han på alla fyra och kräks rakt ner på klippan. Han rår inte för det. Han kräks upp en söndertuggad kanelbulle och tre muggar ljummen hallonsaft.

Det är nu dom stora får syn på honom.

– Men Ingemar! Lille Ingemar!

Hans mamma kommer springande och tar honom i axlarna med sina torra händer och skakar honom nästan. Hans pappa reser sej upp och lyfter sin stora mage och börjar omedelbart hojta.

– Det finns ju fan ingen skugga här ute på öarna! hojtar han. Ingemar, du måste ha skjorta på dej! Gå genast och hämta hans skjorta Siv, titta bara hur hans rygg ser ut!

– Ingemar, säger hans mamma. Hur mår du, Ingemar?

Moster Britta säger att dom ska ge honom saft. Han måste ha vätska, säger hon.

Den ende som inte säger nåt är morbror Einar. Han välter ut alla smörgåsarna ur en stor plastburk med rött lock och fyller burken med vatten från havet. Sen håller han det kalla vattnet över pojken rygg, och pojken gallskriker.

– Vi måste köpa honom en solhatt, säger mamman.

Dom åker hem ganska tidigt och hinner inte göra slut på sina smörgåsar. Ekan luktar fernissat trä och det skvätter om fören. Längst fram sitter moster Britta med ena armen hängande utanför. Sen sitter pojken och hans mamma. Pojken har sin brandgula flytväst på sej och hans ansikte syns nästan inte i den stora kragen. Längst bak sitter morbror Einar och pappa, som kör. Aktersnurrans spottar ut rök och kylvatten.

Det är fortfarande tidigt på eftermiddan när dom kommer in i viken, och hemma i huset står mormor och bakar.

– Vad tidiga ni är, säger hon. Inte har jag nån mat klar inte. Blåste det kallt där ute?

– Ingemar blev dålig, säger moster Britta. Han fick nästan solsting.

– Men stackars. Och när det äntligen är lite sol!

För det har regnat nästan jämt.

Sen får pojken sitta i köket och dricka ett stort glas mjölk från bondgården. Mamma håller upp åt honom ur hämtaren av emaljerad plåt. Mjölken har stått länge i kylskåpet, han får kalla gräddmustascher på överläppen.

När han kniper med tårna mot trasmattan känner han hur masken rör sej igen.

På kvällen blir det åska.

Först skockar sej molnen överallt, sen växer skockarna högre och högre och svartnar underifrån. Så kommer den första blixten. Himlen suckar till, en torr vind slickar över gräset. Det faller några droppar. Nästa blixtn är mycket närmare och smällen gör så att alla fönsterrutorna skallrar. Efter det går botten ur molnen och regnet forsar. Det blir nästan nattmörkt.

– Du ska inte vara rädd för åskan, säger mormor. Men vi ska släcka lyset. Man ska inte ha det elektriska på när åskan går.

Dom sitter tillsammans i plyschsoffan i mormors kammare. Pojken har tröja och långbyxor på sej nu eftersom det är kväll, men han är fortfarande barfota. På andra sidan rummet hänger en inramad Jesus på väggen. Jesus är också barfota. När mormor knäpper av lyset syns han knappt.

– Gud skyddar oss, säger hon. Men du ska inte vara rädd för åskan, Ingemar, den är inte farlig.

Pojken drar upp fötterna i soffan och sitter med knäna under hakan och armarna runt smalbenen. Han är inte rädd för åskan. Han säger ingenting, men han tittar hela tiden på den mörka figuren tvärs över rummet som var Jesus för ett tag sen.

På landet får man frisk luft och blir solbränd. Det är nyttigt för barn, man blir stark av det. Stora människor får också frisk luft och

blir solbrända, och så dricker dom öl. Det är bara mormor som inte dricker öl, hon dricker kaffe och sodavatten istället. Det är för att hon tror på Gud. Eftersom hon bor på landet hela året går hon inte och badar heller, för det gör bara stadsfolk.

Till hösten ska pojken börja skolan. Dom stora säger att det ska bli roligt.

– Det blir väl roligt till hösten när du får börja skolan? säger dom.

Då nickar han och ser glad ut.

Regnen kommer och går, himlen är som en lös rök av trasiga moln. Det är blött i gräset och skogen är full av svamp och svarta sniglar. Sen kommer det fina vädret tillbaka och då far alla ut på havet igen, utom mormor.

Men dan efter blir det mera regn.

En kväll går dom hem till Wickanders och tittar på teve. Pojken får en flaska sockerdricka med två sugrör i, ett rött och ett grönt. Han ligger på golvet med hakan i händerna och sugrören i munnen. Inne i teven är det en tjock tant som sjunger och viftar med armarna hela tiden, och alla skrattar för att det är roligt.

När dom går hem är det redan mörkt.

– Där är Karlavagnen, säger pappa. Ser du Karlavagnen, Ingemar?

Pojken nickar, fast han inte kan se den.

Han ser bara stjärnor.

Morbror Einar är annorlunda, han liknar inte pappa ett dugg. Han är flintskallig och stark och har stora ögonbryn och sned näsa. Egentligen skulle han vara farlig om han inte var så snäll. Sen hänger hans mage inte fram heller, den är alldeles hård.

– Slå allt vad du kan, säger han.

Då slår pojken allt vad han kan, men handen studsar bara tillbaka.

– Håll fast min arm nu!

Då håller han fast hans arm. Morbror Einar lyfter armen rakt ut från kroppen och pojken följer med upp och dinglar med benen och skrattar. Det är en dag när molnen är vita och rör sej fort över himlen. Pojken skrattar hela tiden, och sen ramlar han ner.

Bakom vedbon luktar det piss och möjligt trä. Gräset är blankt och tjockt. Där har folk pissat sen urminnes tid och det ligger ruttna plankor på marken och trasiga bitar av svart masonit. Mossan på stenarna är gödd av pissset.

Han sätter sej på huk och börjar välta en sten. När han spänner musklerna känner han hur stark han är, armarna blir hårda. Sen rullar stenen över på rygg och jorden är slät och grå under den. Han ser allting. Det finns hål och gångar. Han ser masken, den är fet och slemmig och drar ihop sej mer och mer. Han ser skalbaggen som äter.

Sen springer han tills han nästan inte kan känna fötterna mer. På kvällen ser han det varje gång han blundar och han ser det när han drömmer också. Skalbaggen är svart och hård och har inga riktiga ögon, men den vet var han finns. Hans mage är mjuk och slemmig och när han vaknar bara skriker han rätt ut.

Det luktar piss ur sängen.

Han skriker mer och mer och det är alldeles mörkt i rummet.

En söndag dricker alla kaffe i trädgården. Då är det äntligen riktigt söndagsväder. Mormor har varit i kyrkan med tant Alma men nu är hon hemma igen. Alla sitter runt det vita bordet på gräsmattan och pojken får ett glas saft och en bulle med vaniljkräm.

– Du ska titta på bullen innan du biter i den, säger moster Britta. Det kan sitta en geting där. Man kan dö om man blir stucken i halsen av en geting.

– Han ser sej nog för, säger pappa. Visst gör du, grabben?

Men mamma blir orolig.

– Ingemar, säger hon. Se dej för.

Då ser han sej för. Det sitter ingen geting på bullen.

Morbror Einar pratar om en som heter Gagarin som har flugit med en raket längst ute bland stjärnorna. Såna som gör det kallas för kommunister och mormor tycker inte om dom. Men när hon går in efter mer kaffe pratar morbror Einar ännu mer och säger att det i alla fall var en stor bragd.

– Äras den som äras bör, säger han.

Då är mormor tillbaka. Hon ställer ner kaffet på bordet och säger:

– Gud allena tillhör äran.

Och alla dricker mer kaffe och äter fler bullar.

Ingen pratar om Gagarin längre, alla pratar bara om det fina vädret. Alla säger att himlen är blå och molnen vita, och det kan ju vem som helst se. Dom säger att det är väl typiskt också att det ska bli på det sättet just när sommaren är slut. Dom säger att det är mycket körsbär i år men fiskmåsarna äter väl upp det mesta förstås, egentligen skulle man ha ett salongsgevä. Det är vad dom säger.

Sen säger mamma att det i alla fall är en vacker värld vem som än har gjort den.

Pojken äter sin bulle, men han säger ingenting.

Han vet vad som finns under stenar.

Annika Nantin Hisings Backa

Kärleksmiddagen

Eva tvekade en sekund innan hon satte pekfingret på ringklockan. Hon hade nyckel till hans lägenhet men ville inte använda den just denna kväll. Hon var fylld av spänd förväntan. Det var första gången som hon var ditbjuden på middag. De hade ätit de flesta måltider tillsammans det senaste året men de hade alltid lagat dem tillsammans och för det mesta hemma i hennes hus. Sommartid åt de ofta ute på terrassen eller promenerade ner på stan och åt ute. Nu hade han emellertid högtidligt inviterat henne på middag ikväll klockan halv sju. Hon hade klätt upp sig i en

halvlång sommarklänning och tagit på ett par högklackade sandaler. Kyrkklockan slog i samma ögonblick halv och hon tryckte på ringklockan. PLING, hörde hon där inne och dörren för upp.

– Hej, sade Per och lyste som en sol över hela det välbekanta fulsnygga ansiktet.

– Jag tog med några blommor från trädgården, sade Eva. Jag kan sätta dem i en vas medan du gör färdigt maten.

– Ja gör det, svarade Per, det tar en stund till innan maten är klar.

Eva gick ut i köket och letade efter en vas, hon noterade att ingen lampa lyste på spisen och det stod ett par matkassar från Konsum på golvet.

– Hur går det med maten? frågade hon.

– Jo då, det tar bara lite tid ännu, det var sådan kö i affären. Han kysste henne på pannan och sade: – Kan jag få servera min kära ett glas vin medan hon väntar? Låt mig få vara din egen Ganymedes!

Eva tar emot glaset och går in i rummet, dukningen är vacker, bästa finporslinet han ärvt av sin mormor. Blommorna blir en lagom bukett på bordet. Hon sätter sig ned och brer ut sin ryska själ över ryggstödet. Tänder en cigarett och tittar efter ett askfat. På väg till bokhyllan, för att hämta askfatet tar hon en sväng in om i köket.

”Att man fortfarande kan vara så löjligt förälskad efter ett helt års bekantskap,” tänkte hon.

Per har plockat fram en stor matberedare och ska just till att börja skiva potatis.

– Behöver du hjälp, frågar Eva.

– Nej inte alls, men det vore inte dumt med en liten puss till uppmuntran!

Eva uppfyller mer än gärna detta önskemål och undrar i sitt stilla sinne om det kommer att bli någon middag.

– Ska du råstecka potatisen? frågar hon.

– Nej det ska bli gratäng, men jag vill inte avslöja för mycket i förväg. Menyn ska bli en överraskning!

”Hjälp,” tänkte Eva, ”jag som inte ens ätit lunch idag. Jag är vrålhungrig och detta kommer att ta tid.” Hon satte sig och tog ännu en cigarett och slog upp ett nytt glas rött vin som hon sakta smuttade på. ”Lägenheten är inte stor,” tänkte hon, ”men den är så typisk för hans person.” Allting omsorgsfullt placerat med god smak, nästan lite pedantiskt ordnat. Textilier valda med omsorg och eftertanke, gardiner som matchar perfekt till det vackra gamla skinnet i soffan. Hon tittade igen på det dukade bordet, fick nästan tårar i ögonen av rörelse när hon såg hur han ansträngt sig. Hon bröt en prästkragsblomma ur buketten och lade den på hans servett. Magen knorrade av besvikelse som en påminnelse om varför hon kommit hit ikväll. ”Jag tror jag dör av hunger,” tänkte hon medan hon slet i sin servett. Tog en ny cigarett och letade upp en tidskrift med vackra bilder från Grekland.

– Ska vi ta och resa till Grekland på semester i år, ropade hon ut i köket.

– Jag hör inte, hojtade Per till svar. Hon reste sig igen, tog sjalen över sina bara axlar och gick åter ut i köket. ”Store tid, han har fått in gratängen i ugnen i alla fall. Nu tar det inte mer än två timmar till innan maten är klar.” Hon tittade på köksklockan, kvart i nio. Per sken som en sol, lycklig över att få laga till en riktig festmåltid åt sitt hjärtas dam.

– Jag frågade om vi ska ta och åka till Grekland på semester i år. Jag satt och kikade i tidningen med Greklandsbilder.

– Vilken bra idé, det kanske kunde vara ett lämpligt tillfälle att förlova oss?

Eva häpnade, hon hade inte ens tänkt i sådana banor ännu.

– Det tål att tänka på, svarade hon. – Jag tror nästan du friar till mig? Han kysste henne igen och sade:

– Vi pratar mer om det över maten, nu måste jag faktiskt koncentrera mig på desserten!

Eva gick sakta tillbaka till rummet medan hon kände hur lyckan bubblade i henne ungefär som en treo i ett vattenglas. ”Män är för roliga, deras sätt att göra allting så omständligt. Matlagning till

exempel, undrar om det hänger samman med vår historia i urtiden där mannen jagade och fick klara sig utan mat i dagar ibland. De fick vänta tills de fått ett byte att ta med hem till boplatsen. Kvinnorna åt däremot ständigt, bär, rötter, nötter för att kunna ge föda åt bröstbarnen. De kunde inte vänta en vecka på att mannen-jägaren kom hem med en hjort eller två. Kan denna ritual kring matlagning och ätande hänga samman med människoartens utveckling?” Eva gäspade och började i brist på mat tugga på en tandpetare. Tittade på klockan igen, halv tio. Beslutsamt gick hon fram till köksdörren igen och sade:

- Jag kilar ut och köper cigaretter, jag glömde det på vägen.
- Visst, maten är nog inte klar på en stund ännu, svarade Per.

Eva noterade med en viss irritation, att som köket såg ut skulle det förmodligen ta åtminstone en timme till, kanske mer. Lite skamsen över att irritera sig över sin älskades ansträngningar smet hon ut genom ytterdörren. Vägen ner till kiosken går förbi ett gatukök och en hemsk, nästan hädisk tanke slog henne. Hon avvisade tanken omedelbart. Inte köpa korv när man väntar på en kärleksmåltid. Hon småsprang förbi gatuköket och ignorerade magens protester. Drog ett djupt andetag när hon var förbi och vandrade lugnt vidare fram till kiosken. Hon rökte en cigarett innan hon började promenaden tillbaka, medan hon allvarligt resonerade med sig själv.

”Det är inte snällt av mig att äta här ute medan han fixar och donar för att glädja mig. Eller är det sig själv han gläder med denna matlagningsprocedur? Ska jag behöva gå utan mat en hel dag för att få middagen som utlovats klockan halv sju först flera timmar senare?” Hon gick med snabba steg till gatuköket och beställde en tjock grillad korv med mos. Slukade den snabbt och beställde en flaska Ramlösa att skölja ner det hela med. Mätt och belåten i magen så gjorde samvetet sig inget besvär. Hon vandrade sakta tillbaka till Pers lägenhet, ångrade att hon inte tagit sjalen med sig för det började bli kyligt. Denna gång låste hon upp med sin egen nyckel, hon hörde hur Per visslade toreadorarian ur Carmen, högt

och falskt. ”Älskade Per,” tänkte hon, ”ska han servera oxfile?” Hon tog en ny tandpetare och rensade tänderna från en bit korvskinn, sparkade av sig sina högklackade sandaler, tog sjalen och lade sig i soffan.

Halv tolv satte Per ner de båda tallrikarna med var sin halstrad bit oxfile på serveringsvagnen. Han hade lagt upp köttet på varma tallrikar med färsk smörkokt sparris och gorgonzola. Gratängformen stod i en flätad korg med en uppläggningssked bredvid. I gratängen hade han använt, förutom potatis, purjolök, ost och vitlök. Bredvid gratängen stod en skål med sallad. På nedre planet stod två tallrikar med desserten, vit chokladmousse med hallonsås och kiwiskivor. Där fanns också dessertvin och en termos kaffe.

Han körde in vagnen i rummet och sade:

– Voilà, min älskling! Nu ska vi äta en riktig festmiddag!

Hon låg försänkt i djup sömn i skinnsoffan, sjalen utbredd över sig. Rosorna lyste intensivt röda.

Han kände hur hjärtat svällde av kärlek, sakta körde han ut vagnen i köket igen, tog sjalen ifrån henne och hängde den över stolen. Han lade sig försiktigt bredvid henne och drog en filt över dem båda.

Bitte Nohrin Jernberg

Orsa

Älvan och vätten

Den lilla älvan Lysefin, hon flyger runt i skogens bryn
Hon söker med sitt älvebloss kärtevännen sin.
Hon flyger högt i aftonskyn och spanar runt med ängslig min
– Var är du Moln – du vätten min? Kom hit till mig i kväll.

Och låt mig bjuda upp till dans i dimmans svala mjuka famn
Låt oss dansa natten lång till månens silversång.

Men vätten Moln syns inte till, på tallegren han sitter still.
Han vaktar vid den Klara sjön så ingen hittar dit.
När mörkret djupnar somnar han med kinden mot en tallestam.
Imorgon ska han sjunga högt med fågelvännen sin.

För Moln vill inte ha nån dans, hans hjärta bor nån annan stans.
I fågelsångens ljuva drill i morgonsolens glans.

Och inte lär det passa sig, att älvan får en vätte – nej,
När gryningsstund och aftonblund är enda tid de har.
Och Lysefin hon fladdrar trött vid Klara vattnets strand.
I morgonljus hon somnar sött och drömmer lite grann.

Så flyr en älvas önskedröm om vättevännen sin
Och när dimman lättar över sjön, ja, då sover Lysefin.

Bo Olsson

Majorna

Dikt som bikt – avbrott för utbrott

Skrälingars skrikiga skräll
skräder stursk skurks skroderande gnäll
över myllrande mullrande mulliga mullors
skrymmande skrymtande skrupler.
Skralt skral och skruvat skryt
städslar strulet och striglar strängheten
i struptygelns strapaserande stramhet.
Skammen skanderar med skångrande skämt
som skallar skandalöst i skolan bestämt
i skolkningens tecken – skojet är stämt
i bombningens tecken – läget är spänt,
då mullornas myspys nu är malplacerat,
som en annan bov i bombens turban
nu satt sin sista tulipan.

Morbiditet

Driver omkring som en zombie,
allting är åt helvete,
ekonomin en evig kris
som ett Damoklessvärd som måste falla,
frusna skuldror, dubbel musarm,
tummar brutna, stelnade och kroknade av SMS,
med synen ständigt mera dimmig,
kroniskt ryggskott, svullna fötter,

en migrän som aldrig tröttnar,
som om någon ständigt slog in spikar
i ditt huvud i ett evigt hamrande,
aptiten väck för länge sen
då all mat smakar äckligt
medan superiet bara gör det värre.
Låt oss inte diskutera skiten;
munnens stank är alldeles tillräckligt
genom magsårs blödande och ångande gifteruptioner.
Vad kan du då mer begära?
Allt som fattas är ett regelmässigt självmord,
men att dö blir dock det sista som jag gör.

Exilpoet

Var lycklig, du, som blott blir refuserad
och som slipper bli en del av etablissemang,
denna maffia över strecket som är bara till för att slå ner
envar som vågar vara något extra.
Bättre då att vara oskyldig och ren och utan makt
och ha sitt namn förträngt och skrivet blott i vatten,
okänt utom blott för evighetens hav
där allt förgängligt, etablerat, grymt och temporärt
försvinner med allt ytligt, småaktigt, vulgärt och billigt skräp
som skrivs för pengar, äregirighet och fåfänga,
allt som ej ens är värt den lilla nytta
som man ändå får ut av ett WC-papper.
Man skall ju ändå försvinna.
Lika gott då att från början vara helt förlorad,
uppgiven, försvunnen, glömd och refuserad till förbannelse
och nöja sig med den naturliga och eviga exilen
som ej mer än blott en flyktig vattendroppe i ett hav.

Therese Palmer

Åsa

Hjärtlös

Det var Berits idé att sno handduken i tvättstugan, bara för att sedan lämna tillbaka den. Och knepet lyckades. Vita tanten sken upp som en sol när hon fick syn på handduken. ”Nej, men tack flickor”, sa hon och bjöd in oss i lägenheten. Ingen annan på gården hade varit inne hos Vita tanten.

– Var hittade ni handduken?

– Utanför tvättstugan, ljög Berit. Vid trappträcket.

Vi drack saft med sugrör i köket. Vita tanten var vit som ett lakan i ansiktet och ögonen påminde om ingrodda smutsfläckar. Ja, det var som om hela hon var blekt. Hon frågade vilken klass vi gick i och om vi trivdes i skolan. När Berit härmade vår fröken skrattade Vita tanten så magen guppade bakom förklädet. Sedan gick hon för att hämta kakburken som stod på bänken bredvid kylskåpet. Hennes strumpor korvade sig runt vaderna, det såg ut som om huden veckat sig. Hon tog fram fyra kanelbullar.

– Ät nu, flickor, sa hon och stängde locket.

– Varför har du inga barn, frågade Berit med bulle i munnen.

Då knep Vita tanten ihop läpparna till en tvättlina. Utan ett ord reste hon sig och lämnade köket. Jag viskade till Berit att vi skulle gå. Mamma hade förbjudit mig att följa med in till främmande människor. Och Vita tanten var konstig, det visste alla. Hon tvättade jämt. Ingen annan tvättade så ofta. Men Berit ville äta upp bullarna först.

Jag böjde mig över bordet och bet försiktigt i bullen. Vita tanten ville inte att vi skulle smula ned. Det var väldigt rent i lägenheten. Varje liten smula på golvet skulle synas. Fast Berit

brydde sig inte utan åt så smulorna dröste ned. När hon ätit upp sina bullar petade hon ut en snorkråka och satte fast under bordsskivan.

– Vilken ful, sa hon sedan och pekade på den lilla klockan som stod på fönsterkarmen. Klockan hade tre piggar till ben och små streck istället för siffror. Hon tog upp den och vred på knapparna så visarna for runt som väderkvarnsvingar. Som tur var kom inte Vita tanten.

– Vi går, försökte jag igen men hon låtsades inte höra. Istället gick hon gick fram till ett av köksskåpen och började rota.

– Kolla här, sa hon triumferande. Ett svärd.

– Lägg genast tillbaka kniven!

Vita tanten lät arg. Berit slängde tillbaka kniven snabbt som bara den. Jag hörde att hon mumlade förlåt.

– Man snokar inte bland andras saker, flickor.

När jag vågade titta upp igen såg jag att Vita tanten fått röda strimmor i ögonen och förstod att hon grätit. Jag sög upp det sista av saften i glaset.

– Det var inte meningen att skrämma er, sa hon och snörvlade. Men knivar skall man inte leka med, de kan vara farliga.

– Kan jag få mera saft?

Berit viftade med glaset över bordsduken. Vita tanten log och hällde upp.

– Skall du också ha mer saft?

Jag skakade på huvudet.

– Innan ni går vill jag visa er något, fortsatte hon och ställde fram ett fotografi som hon haft med från vardagsrummet. Bredvid fotoramen placerade hon en liten guldask.

– Det här är min flicka, sa hon och pekade på fotot. Gun-Britt.

Flickan var lika blek som Vita tanten.

– Var är hon nu, frågade Berit och blåste i sugröret så det bubblade i glaset.

– Hon finns inte mer, sa Vita tanten och drog försiktigt med pekfingret över ramens glas som för att smeka flickans kind.

Berit lyfte upp huvudet med sugröret kvar i munnen. Saften droppade ned på duken. De röda dropparna bredde ut sig på tyget.

– Min Gun-Britt är död.

Det blev alldeles tyst i köket. Berit satte tillbaka sugröret i glaset och la händerna i knäet som för att be. Vita tanten såg inte fläckarna på duken, hon stirrade bara rakt fram, nästan som om vi inte fanns där. Jag tordes inte ens svälja. Det blev en massa spott i munnen. Ingen sa något. Jag försökte tänka på något roligt men det gick inte. Istället räknade jag blomknoppar i dukens broderade mönster. När jag kommit till sexton knäppte klockan i fönstret till och plötsligt ljud ringsignalen. Jag hoppade minst en meter upp i luften och fördämningen brast. Spottet sprutade ut över köksbordet.

– Vad tar du dig till, skrek Vita tanten. Spottar du på min Gun-Britt!

Berit mumlade något om att vi nog måste gå och vi reste oss från bordet.

– Ja, ni kan gå, sa Vita tanten och tog med sig fotografiet till diskbänken för att torka rent det.

Ute i hallen rafsade vi åt oss våra skor och sprang ut i bara strumplästen. Vi rusade nedför trapporna och bort över gården. I skydd bakom buskarna borta vid piskställningen stannade vi och satte på oss skorna.

– Knäppkärring, muttrade Berit och knöt en dubbelknut.

På skolgården dagen därpå samlade Berit alla i klassen och berättade att vi varit inne hos Vita tanten.

– Hon hade en sådan här stor kniv gömd i ett skåp, sa hon och måttade med armarna. Hon döda sitt barn med kniven.

Hopen flämtade till. Berits historier imponerade alltid.

– Gun-Britt, fyllde jag i.

– Vi fick den här, sa hon och höll upp en liten ask. För att vi lova att inte skvallra.

Jag hajade till när jag fick syn på guldasken. Berit gav mig en blick för att se om jag var med. Jag ville egentligen inte vara med, men jag var med. Roland log mot mig. Och det skulle han aldrig ha gjort om det inte varit för det här med Vita tanten. Varm och röd om kinderna log jag tillbaka. Roland var näst bäst bland killarna. Han ställde sig bredvid mig. Jag kände hans huvud mot min axel. Synd att han skulle vara så kort. Berit lossade tejpens i ultrarapid. Att hon satt fast den själv visste ju inte de andra.

– Öppna någon gång då!

När Berit lyfte på locket var det knäpptyst på skolgården. Alla stirrade ned i asken. Vilande på rosa bomull låg en ljus hårslinga med vitt sidenband.

– Va äckligt, skrek Berit. En skalp.

Alla ryggade tillbaka när hon tog den lilla hårtofsen mellan fingrarna och slängde iväg den, men de kröp genast närmare igen när hon lyfte på den rosa bomullen. Under låg en kedja med ett silverhjärta.

– Vem vill ha, kilo spa, ropade hon och viftade med halsbandet framför hopen.

”Jag vill ha.” ”Ge mig.” ”Ge mig.”

Det ringde in och alla rusade mot trappan. Jag tänkte också sätta fart, men så fick jag syn på hårtesten. Likt en balettdansös dansade den fram över skolgården. Dansade så att knuten lossade och hårstråna blåste bort. Jag plockade upp sidenbandet. Mitt hår var nästan lika ljust.

Första pris i årets novellpristävling:

“En fint berättad, oförutsägbar historia om en flicka utan empati och en med empati, och en tant som inte alls är ‘knäpp’.”

Carina Hartwig Paurell Annedal

Nu är det dags. Nu är det som vi alla gått och skjutit upp ett faktum. Mamma skall flytta hemifrån. Hon skall byta liv. Hon skall vara på en annan plats. En plats som hon aldrig varit på förut.

Man vill inte tro att det skall vara så. Vad är det som gör att livet för en person blir så otroligt förändrat? Man vill att allt skall vara som det alltid har varit. Förändringar i våra liv ändras, man får livserfarenhet, men vem vill ha livserfarenhet när det gäller att man skall må sämre?

Det första besöket var som väntat. En förvirrad kvinna instängd i ett rum och som inte visste hur hon skulle ta sig ut ifrån sjukrummet. Dörren var för tung för att öppnas av en förvirrad övergiven själ.

– Vad gör jag här? Här kan jag inte stanna. Var är eran pappa? Hade jag vetat det här hade jag aldrig följt med frivilligt. Kommer han inte och hämtar mig snart? Jag kan inte stanna här en dag till, då blir jag tokig. Då var detta bara dag ETT på sjukhuset.

Vad skall man svara på det? Man var ju själv alldeles förtvivlad över situationen. Man ville ge henne ett hopp om att det bara var tillfälligt och att allt skulle bli som vanligt igen. Det ”vanliga” att hon skulle komma hem och för ALLTID vara hemma efter den tid hon behövt stanna på sjukhuset för en så kallad ”utredning”. Om hon efter vistelsen skulle få vara hemma hos sin kära make igen så var det bara en fråga om hur länge hon kan bo med honom innan det är dags att flytta för gott.

Att se sjukvårdspersonalen som gör sitt bästa men som är ”hemmablinda” i sin vardag med psykiskt sjuka och dementa gör att man tänker: att så skulle aldrig jag arbeta med vilsna själar. Lite glädje skulle jag som anhörig vilja känna eller uppleva när man är där på besök. Det skulle vara en tröst för mig som anhörig att se

lite sympati och hjälpsamhet ifrån personalen. När de ”intagna” går i gången fram och tillbaka, gråter och känner sig JÄTTEENSAMMA. Skulle det inte vara trevligt om någon kom och lade en mänsklig hand på en övergiven, rädd själ och som har blivit bortrövad sina närmaste? Det händer säkert att dom gör det, men under mina tre veckor som jag har kommit och gått på olika tider har jag inte sett dem göra det som jag själv hade gjort som personal. Ge ett vänligt ord eller en klapp på kinden.

Tänkarna runt mamma under tiden som hon är där är oändliga. Jag hade ingen aning om att man kunde tänka så mycket på en kär person. Man blir nästan sjuk själv.

Framför allt för att man inte under sina besök hos sin sjuka, unga mamma kan få henne därifrån. Inte har man något hopp att ge henne, när hon ber mig att ta henne tillbaka hem igen.

– Kommer inte din pappa och hämtar mig så följer jag med dig hem och bor hos dig, sa hon och lade huvudet på sned, precis som ett barn när det ber om mera glass.

Det som varit positivt med vistelsen för mamma är att pappa är mycket lugnare. Han har fått ro och kan vara sig själv. Hitta tillbaka till sig själv. I alla fall lite grann. Ett gott tecken för oss barn är att se att nu är det inte två som mår dåligt. En är i alla fall ”lite” lyckligare än den andra föräldern och det känner vi barn att det får trösta oss med. En stor tröst faktiskt. För mitt i det eländiga med mammas sjukdom så ser vi att det är två som bär den och lever med den. Vi vill ju inget högre än att den som vårdar henne skall vara den som har styrkan att fortsätta kunna vårda henne.

Men vilket ansvar vi får. Är det någon som har tänkt på oss barn? Vi ser ju bara hur det är när vi är på besök innan mamma hamnade på sjukhuset för ”utredning”. Pappas rop på lugn och ro och inte att förglömma förståelse över sitt humör, som många gånger inte alltid var så trevligt gentemot våran mamma. Men det är lätt att försvara mamma, eftersom det är trots hon som har Alzheimers och inte han.

Laila Roth

England

Feminism och machoism

De kallar oss fåfånga och flyktiga,
hopplöst ytligt ignoranta och irrationella
och bara på jakt efter att roa oss,
och fastän något stämmer i detta
så är det varken hela sanningen
eller helt och hållet sant,
lika litet som ni män bara är brutala busar
utan känslighet och nyansering
och hänsynslösa egoister som aldrig lyssnar.
Fastän jag föddes emanciperad
var jag aldrig någon riktig feminist
men sökte alltid båda sidor av medaljen.
Därför förstår jag de systrar som älskar homosexuella
och vekare män med långt hår,
och fastän jag aldrig skulle kunna ha en lesbisk syster
förstår jag de män som föredrar mjukare bröder.
Vi saknar tyvärr den förmåga som vissa män har
att kunna vara båda könen inom sig själva
då macho damer bara gör sig löjliga eller vidriga,
medan vekare män med ljuvare drag
kan vara mera attraktiva än kvinnor.
Vår gottgörelse är, att bara vi är riktiga kvinnor
som våra män aldrig riktigt kan klara sig utan.

Cecilia Rudberg

Uddevalla

Inre bilder

Han var 32 år. Smal och finlemmad. Tyvärr rökte han ganska mycket. När jag tog hans hand var den kall. Jag sa att det kanske berodde på rökningen eller på lågt blodtryck? Men han tyckte nog att jag sa det för tvärsäkert och förståndigt. Han hade en frisk utstrålning och ett gott leende. Chetin hade ett radband som han fingrade på för att lindra stress. Han skänkte det till mig. Det var litet och hade ljusbruna kulor av trä. Det enda minnet jag har kvar av Chetin är radbandet. Men jag har min inre bild kvar. En vacker turkisk ung man, klädd i svart skinnjacka.

Jag ser för min inre bild hur jag är 14 år och vandrar ensam på landsvägen. Jag vandrar en mil, det är sommar, och jag protesterar mot mina föräldrars livsstil. Jag vill inte sitta som ett kolli i bilen utan egen vilja. Nej! Jag börjar cykla och gå i stället. Det gör jag ännu i dag. Jag har inte tagit körkort. Nej tack! Det skulle aldrig föresväva mig att köra någon otäck bil. Jag är naturvän i själ och hjärta.

En annan inre bild är när jag dansar i pianobaren på Mortens krog. Jag har en vinröd sammetströja på mig, och jag dansar länge och uthålligt. Jag känner mig helt stabil och stark. Jag dansar ensam. De andra bargästerna tittar på mig och bara undrar: Hur orkar hon? Jo, jag orkar verkligen dansa länge och uthålligt. Det är underbart att känna hur stark kroppen faktiskt är.

Det är sommar. Jag står under taket utanför byggnaden Gallionen i Uddevalla och sjunger i mikrofon "You've got a friend" av Carole King. Jag sjunger av mina lungors fulla kraft, och

jag känner mig otroligt kraftfull. Det är helt underbart. Mitt emot mig vid bokhandeln Hallmans gula vägg står en man och tittar och lyssnar på mig mycket uppmärksamt. Det känns bra.

Det är i slutet av juli sommaren 2006. jag står på lilla scenen i Krokstrand och sjunger folkvisor. Det är festival. Jag sjunger visa efter visa, och på min vänstra sida ser jag en man som ser mjuk och go ut. Han tittar mycket uppmärksamt på mig och lyssnar verkligen. Jag blinkar till honom. Det måste hända något i den här naturen.

En kvinna

Hon skall säga ifrån!
Hon skall tala om vad hon känner.
Hon skall reagera.
Hon skall ta för sig
Hon skall arbeta med det hon är bra på, det hon älskar.
Hon tar egna initiativ.
Hon kan säga nej.
Hon känner solidaritet med andra kvinnor, men inte med alla.
Hon kan sätta gränser.
Hon kan hantera sin ekonomi.
Hon kan begära betalt för sitt arbete!
Hon tror på sig själv och är trygg i sig själv.
Hon har självaktning
och ger sig inte in på sådant som skadar henne.

Arne Rylander

Mjölby

Fragment

Hänvisad till tystnaden förväntade han sig en berättelse, som kanske i framtiden hittas i oredan, föga märklig – kanske ej läsvärd.

Klockor tickade. Såg rummets fotografier – Anhöriga satt i ramar. Stumma – som i ögonblick då en gång kameran knäppte.

Det var då han började skriva
Man bara bränner sig på barndomens nässlor
hänger sig till klockornas visare – försöker förlänga tiden

Hörde rapporter om elände; kulturen olönsam.
Inget hopp om fred, trettiofem tusen nya invandrare väntades,
tumult i förorter – rondellhundar och dollarras.

Tänkte på vitsippor där de synes
oskyldiga i sin vita färg
men i ansikten finnes vassa pilar
Blodet strömmar i deras stjälgar
Går sedan till angrepp medan våren
utplånar dem

Lät tankar löpa över nutiden, men
ville bara tillbaka till pojkåren
scoutlivet och cittran på mormors vind
hajker vid insjön – nätter i tältet ”Vikingaskeppet”

Kunde inte minnas hur många gånger han burit den slitna
portföljen med papper med all dess oreda –
glömde till och med ibland låsets kod
just när han velat komma ihåg viktiga ögonblick

Bordsgrannen

Hubert satt, stirrade på rummets föremål.
Följde med blicken bokryggarna, de vita stolarna, vaser
och bordets plastdekoration, även på en tavla som föreställde en
ung pojke med överdrivet rött ansikte.
Enligt konstnären en nervös porträttmodell.

Det hängde även flera vårmotiv; målade av en morbror
– och i ett hörn
stod en gammal gitarr som saknade D-sträng.

På en hylla stod ett tyskt ölstop sen femtiotalet, och så en
nakenstatyett –
För tillfället rådde i rummet tystnad.

Den stora tavlan på långväggen var intressant – tyckte han
– Gav tankar om händelser som var svåra att glömma.
Motivet en sargad klippstrand. Ovanför förvridna tallar med
kopparfärgade stammar. Utanför sjöns urkraft, med vågor som
slungades mot strandens mäktiga stenformationer.

Det var som om han hörde utbrotten. Fick illusioner till Igor Stravinskys häftiga verk.

Hubert hade många gånger läst om sjöfarande som förlist, slungats mot sargade klippstränder. Räddats.

Varför hade han köpt denna tavla?

Hade i pojkåren med kamrater ofta tagit tillflykten till en liknande plats.

I närheten fanns ett sommarhem som tillhörde en nykterhetsloge. Ofta fick gänget disponera stugan. Övernattade. De älskade området.

Strövade omkring i det vilda strandriket. Fördrev tiden, upplevde naturens mäktiga träd, stigar och klippor. Blev inspirerade då de läst Lord Baden Powells bok ”Scouting för Boys”. De tyckte om friheten. Tände lägereldar, gjorde pilbågar. När sjöns vågor lugnat sig badade de, solade på varma stenar och slipade hällar.

Efter åtskilliga år var Hubert gäst vid en festlighet. Som bordsgranne satt en storvuxen man med tunt hår – kraftiga ögonbryn och bred näsa.

Berättade att under sina yrkesår han tillhört en brandkår.

Samtalet leddes in på händelser som varit äventyrliga och ibland sorgliga.

Delgav på ett gripande sätt ett tragiskt uppdrag han särskilt mindes.

En kvinna i trakten hade försvunnit. Efter mycket sökande kom telefon

från en svampplockare som sett en människa flyta vid den stora sjöns steniga strand – Brandkåren blev kommenderad till platsen.

Detaljrikt förmedlades om händelsen.

Något chockad lyssnade Hubert. Det gällde hans mor.

Drömmen

Besökte ett dataföretag tänkte söka jobb men allt blev så lustigt. Vilde träffa VD:n. Av en vakt hänvisades Hubert till ett bad. ”Här måste man vara ren innan man får träffa nån som bestämmer”, sa vakten barskt.

Det var skönt i badet. Hubert satt länge och njöt och tiden rann iväg han hade ingen klocka.

Plötsligt kom vakten och ropade:

”Det är dags att stänga!” Hubert rusade hastigt upp, men kunde inte finna sina kläder och ilade något förvirrad ut i data-lokalen där unga vackra damer satt framför skärmar.

Hörde deras glada skratt och att de talade ett främmande språk.

Han försökte förklara sig med några engelska fraser.

Damerna dämpade skratten, lyssnade och log. Pekade mot en korridor där en pil på väggen hänvisade till VD:ns kontor.

Irrade där omkring orolig och utelämnad, hoppades finna något att skyla sin nakenhet med.

Till hans undsättning uppenbarade sig en färgad kvinna – tittade häpen. Stannade – såg hans problem.

Hon rusade bort till en närliggande dörr, kom fort tillbaka, fort tillbaka.

Med ett leende överlämnade hon en t-shirt och svarta jeans. Generad drog han på sig – granskade hennes figur, ögon och vänliga ansikte. Upptäckte också att på t-shirtens framsida stod texten All you need is love.

Innan kvinnan försvann hänvisade hon till VD:ns dörr vars skylt lyste röd.

I väntan tänkte han på henne som räddade. Kände sig skyldig tack. I spänning stod han och väntade vid dörren vars skylt snart lyste grön.

Självkänslan kom tillbaka då han mötte en vänlig medelålders VD.

Drömmen avbröts -----

Vaknade när postbäraren kom med morgontidningen.

Bertil Råberg

Ängås

Nippes storstadsresa

Lilla trollet Nippe satt i den gassande solen och läste i en bok.

Bäst han satt där kom hans bäste vän Kvimpe gående.

– Hej, sade Nippe när han fick se vännen

– Hej, svarade Kvimpe och skrattade ett hest skratt.

– Vad vill du? undrade Nippe.

– Jag skulle fråga om du ville följa med på en liten semestertripp?

– Det låter trevligt, medgav Nippe, men det kostar mycket pengar, och jag har inte det.

– Det kostar ingenting alls, sade Kvimpe. Vi tar tåget från stationen utanför skogen och åker in till staden och har ett par glada dagar. Vi kan alltid hitta ett ställe där vi kan ligga. Inte behöver vi ta in på hotell. Nej, det finns säkert bättre råd så att det hela blir billigare.

– Ja, svarade Nippe tankfullt. Jag skall tänka på saken tills i morgon.

De båda vännerna skildes, och Nippe gick in i sin lilla näpna stubbe och satte på kaffepannan för att koka sig en god kopp med starkt trollkaffe.

Därefter skar han upp ett par tjocka smörgåsar och lade en bit kött på. Han slog sig ned i soffan och njöt i fulla drag. Kanske det inte skulle vara så dumt ändå att fara till storstaden. Han skulle faktiskt ta och göra det.

Plötsligt sprang han upp och bort till telefonen och slog numret till Kvimpe. Snart hördes hans välkända röst i luren.

– Hej, sade Nippe, jo, jag har bestämt mig, jag följer med dig till staden.

– Bra, sade Kvimpe och skrattade. Då gör du dig i ordning så far vi i morgon.

– Jag skall vara klar, sade Nippe och lade på luren.

Sedan gick han in i rummet och tog fram sin lilla näverväska och packade ner lite kläder och några andra pinaler. Pengarna som han ämnade ta med sig stoppade han i en liten pung. Sedan satte han undan väskan. Han skulle ju inte fara förrän dagen efter.

På kvällen hade Nippe svårt att sova, han bara tänkte på resan. Det skulle verkligen bli spännande.

Morgonen kom, solig och varm och Nippe slog upp sitt lilla fönster i stubben och såg ut. Solen sken klar över de täta granarna, och på marken sprang myrorna omkring och bar stora granbarr och små kvistar.

– Nu äntligen skall jag iväg, tänkte han och hoppade kvickt ur sängen. Han åt ett stadigt mål bestående av stekta äpplen och lite fisk.

Efter en stund kom Kvimpe med sin väska. De båda vännerna traskade sedan genom skogen på de små soliga trollstigarna.

Snart skymtade de den lilla lantstationen framför sig. Bara nu tåget ville komma snart. När de hade väntat en liten stund hörde de

plötsligt någon sorts pustande och frustande och i ett krön kom tåget. Det gav till ett högt tjut innan det dundrade in på stationen. Nippe och Kvimpe såg sig om i ledet av vagnar. Skulle det finnas någon öppen godsvagn där de kunde slinka in och gömma sig under resan?

Längst bak såg de en tom vagn. De hoppade in och slog sig ner på ett par säckar i ett hörn. Tåget gick snart och vagnen gungade fram och tillbaka på rälsen.

Färden gick fort och Nippe blev hungrig och tog upp lite mat och åt.

Sedan stannade tåget och de båda kikade ut och fick se en liten by framför sig. Var det stora staden, undrade Nippe och såg på Kvimpe. Plötsligt hördes en röst genom mängden av folk: Avstigning för alla. Ändstation!

Trollen såg snopna på varandra. Hade de inte kommit till storstaden?

– Det är bäst att vi går utav, sade Kvimpe och drog med sig Nippe ner för den höga trappan. Strax stod de på en liten station, en mycket mindre än den de hade hemma.

– Men var i all världen har vi hamnat? undrade Nippe och såg sig omkring.

– Inte vet jag, sade Kvimpe. Men en sak är säker, vi är inte i storstaden. Vi har åkt åt fel håll. Tåget kom från storstaden skulle jag tro.

– Men vad skall vi ta oss till, sade Nippe och lät mycket rädd.

– Vi får först se var vi har hamnat någonstans, sade Kvimpe förståndigt

De såg en skylt med ordet "Lillamåla".

– Nu vet vi i alla fall var vi har hamnat, sade Kvimpe och slog sig ner på en dikesren. Vi får nog ta in på ett hotell om det finns något, eller också får vi sova i skogen.

– Vi sover i skogen, sade Nippe genast. Det blir bäst och billigast.

De traskade iväg genom vägarna och ibland över stora sädesfält. När de äntligen kom fram till skogen var de ordentligt uttröttade efter den långa marschen.

– Nu måste vi ha något i oss, sade Kvimpe. Jag dör av törst annars.

– Jag också, sade Nippe och slog sig ner på en sten.

Rätt som det var kom det fram ett litet troll till dem.

– Vad är ni för några, sade hon och såg på dem.

– Vi heter Nippe och Kvimpe, svarade Kvimpe glatt. Och vad heter du?

– Jag heter Trollruttan, svarade hon artigt. Vill ni följa med hem och dricka lite saft?

– Ja tack gärna, svarade Nippe genast innan Kvimpe skulle hinna att hejda honom.

De följde med Trollruttan, och snart satt de samlade vid ett saftbord med saft och goda kakor i mängder.

Därefter följde Trollruttan med de små trollen till stationen, eftersom de skulle ta tåget tillbaka till sin egna skog igen. Trollruttan hade lovat att komma och hälsa på snart. Och de tyckte båda två att det skulle bli roligt.

Snart satt de på tåget och njöt av de goda kakorna de fått med sig som resmat.

– Det var det, det, sade Nippe och mumsade ivrigt. Vi blev inte borta så länge men resan blev ändå rolig.

– Ja, medgav Kvimpe, men vi kan fara till storstaden någon annan gång, men det var roligt i Lillamåla också.

– Så roligt kanske vi inte skulle haft i storstaden, sade Nippe.

– Nej, det kan hända, svarade Kvimpe. Men nu är det dags att stiga av.

Tåget fortsatte sin väg och de båda små trollen vandrade iväg genom skogen i det klara månskenet. De skildes vid den lilla skogstjärnen och gick var och en hem till sitt.

Stubbarna låg i mörker när de kom fram. Lilla Nippe hoppade genast i säng, och drömde om Lillamåla och om Trollruttan.

Kanske skulle hon komma och hälsa på någon gång.

Snart somnade han i sin lilla säng och månen tittade skrattande in genom gardinerna, men snart blev det svart, för ett stort moln drog förbi jagad av några skyar på himlen. Nippe sov lugnt och gott hela tiden oberoende av vad som hände i skogen och utanför hans lilla stubbe.

Cili Stjernlöf Torslanda

Allt är ordnat

Gunilla Svensson låste upp dörren till sin nya lägenhet. Skönt att vara tillbaka igen efter veckorna vid Medelhavet. Några brev och två veckors dagstidningar låg på hallgolvet tillsammans med några lika färgglada som onödiga reklambroschyrer med sedvanliga krav på uppmärksamhet för sina säljbudskap: Köp mig! Gärna avbetalning! Hyr av oss! Billigast hos oss! Och så vidare. Marknadens förmånligaste villkor med vidhängande svårbegripliga texter som gjorda för att missförstås av de godtrogna. Hon hade för länge sedan lärt sig att det utlovade förmånliga kunde bli obehagligt dyrt.

Hon konstaterade nöjt att hennes tankar numera kunde kretsa kring något så triviale som reklambroschyrer med dess förljugna och insmickrande texter om lycka och hycklande omtanke. Så skönt det var att kunna le överseende åt banaliteterna. Självförtroendet hade återvänt inte minst på grund av nya kontakter och äventyrliga episoder under semestern. Nu kunde

hon börja sitt nya liv som ensam mor med tre barn. Hon hade hämtat nya krafter och fått mängder av energi. Snart skulle höstterminen börja med all planering det krävde.

Ett par månader tidigare hade hennes liv varit totalt kaos. Skilsmässan hade kommit som en chock. Som en blixt från en klar himmel. Uttrycket stämde verkligen. Konsekvenserna hade blivit att hon slutat fungera. Hon som alltid var van att ha många bollar i luften. Simultankapaciteten hade alltid varit hennes främsta tillgång. Hon hade blivit sjukskriven och fått recept på mediciner som skulle hjälpa henne ur krisen hade doktorn sagt. Att hon reagerat som hon gjort var inte alls ovanligt.

Som tjänsteman inom förvaltningen hade det inte varit särskilt uppseendeväckande med hennes långa frånvaro från arbetet. De som kände till orsaken hade ringt henne, ömsom med kamphurtiga råd ”det ordnar sig ska du se, bara du kommer igång igen”, ömsom beklagande över hennes nya situation. Hon erinrade sig dock ett flertal kommentarer över andra ensam-drabbade: Dom har det så bra, bidrag av alla sorter, försörjda av samhället osv. Och att det ju måste finnas någon orsak till att bli lämnad ensam. Hon anade vilka som kommenterade henne så men ville inte tänka på det. Intet ont anande hade hon levt sitt familjeliv, sitt yrkesliv – deltid förstås – nästan rituellt och i eget tycke harmoniskt och trivsamt. Välskött ekonomi. Ett kärleksliv som fungerade mycket bra, hade hon trott i alla fall. Intet ont anande hade hon nästan ett helt år levt under falska premisser. Hon hade inte vetat att Bengt planerat skilsmässan under motsvarande tid. För att ”skona” henne som han uttryckt det. Han ville inte avsluta deras äktenskap så abrupt, så drastiskt som att bara flytta. Han ville undvika både scener och dramatik. Nej, han hade valt att leva ett stillsamt dubbelliv för att noga tänka igenom allt. Sin framtid. Barnens framtid. Han ville inte göra något förhastat. För barnens skull.

–Vi måste tänka på barnen, hade han betonat gång på gång, när hon gråtande anklagat honom för att vara en superegoist som bara tänkte på sig själv. Varför hade han inte i ärlighetens namn flyttat omgående till den där Maria? Varför leva detta vidriga dubbelliv i nästan ett år? Han visste mer än väl att hon aldrig skulle ha gått med på något sådant. Den där Maria hade till och med förändrat hans personliga stil. Klädsel och frisyr skulle vara senaste mode, med tonvikt på ungdomligt. 40-årskrisen i sin prydno. Tillbaka till tonåren. Både löjligt och skrattretande. Inte för att den nya skulle vara särskilt ung, men hennes unga smak hade tydligen slagit igenom ordentligt hos Bengt. Snygg skulle hon vara. Gunilla ville inte veta. Inga barn. Sekreterare åt någon VD. Rest mycket i jobbet. Sett världen. Bodde några mil därifrån. Hade träffat Bengt på en konferens om strukturomvandling förra våren. Det kungliga klicket hade infunnit sig och blev startknapp för skilsmässan ett år senare.

Strukturomvandling. Nästan komiskt. På ytan fanns ingen förändring i deras äktenskap. Helst ville hon glömma detta dubbellivsår, men episod efter episod gjorde sig påmind. Ett år av lögner. Lurad och bedragen. Och hon hade inte haft minsta misstanke. Men med Bengts typ av arbete som krävde en hel del övertid enligt kontraktet, så fanns det ingen anledning att vara misstänksam. I tio år hade han haft detta välavlönade arbete som medfört att de kontinuerligt kunnat höja sin levnadsstandard. Skaffat sitt drömhus. Sitt sommarhus. Alla resor med barnen. Skidresor, badresor, kryssningar. Och hon hade kunnat vara hemma på heltid långa perioder, deltidsarbetat för att hålla sig kvar i yrkeslivet. Hon hade trivts med att ägna hem och barn sin omsorg. Och Bengt hade aldrig klagat. Tvärtom. Han betonade ständigt att det var den bästa lösningen för hela familjen.

När Bengt föreslog att hon så småningom skulle försöka arbeta heltid igen, hade hon trott att det handlat om omtanke om hennes

fortsatta yrkeskarriär. Så naivt, så genomkorkat att inte kunna genomskåda den teater hon både varit publik och medagerande i. Det värsta var i alla fall över nu. Hon var glad att allt hade ordnat sig till slut. Kontraktet på femrumslägenheten skrivet. Hon och barnen hade äntligen kunnat planera sin framtid tillsammans, trots allt. Barnens tre rum var avsevärt mindre än deras rum i villan, men det hade blivit riktigt mysigt och som de själva hade bestämt med de möbler de haft tidigare. Tack och lov hade hon inte behövt köpa nya möbler. Det skulle hon heller inte ha haft råd till.

Carolin hade fyllt tretton under sommaren, Camilla femton. Deras viktigaste inredning var idolaffischerna, då och då förnyad med ett nytt stjärnskott. Kompisar och fritid var de viktigaste ingredienserna i deras liv numera. De skulle nog klara av omställningen till det nya boendet. Magnus, som nu skulle börja skolan, var glad över att alla leksaker fanns med och hade stolt demonstrerat var allt hade fått plats. Snart skulle han vara här och demonstrera sin fjärrstyrda ambulans. Hon riktigt längtade efter att få krama om honom. Döttrarna hade varit hennes stöd och till stor hjälp under den kaotiska tid när skilsmässobeslutet avslöjades. Ett systerskap med döttrarna som hon tidigare inte känt hade infunnit sig. Det hade hjälpt henne under den svåra tiden.

Att barnen skulle träffa sin pappa när de ville hade de kommit överens om. Någon strikt planering behövdes inte. Kontakt skulle hållas kontinuerligt. Gunilla hade nu ett par dagar på sig att förbereda barnens ankomst. De hade gått med på att vara de två veckorna med sin pappa och den nya. Bengt hade insisterat att hon egentligen borde ha tre veckor utan barnansvar innan hon började arbeta. Men nej, två veckor fick räcka. Längre än så kunde hon inte vara borta från barnen. Hon kände sig stark inför sitt nya liv som ensamförälder och längtade efter att de tomma rummen skulle fyllas av tre egensinniga, ofta högljudda och stökiga personer med

sin musik och sång med ständiga frågor som ”var är min blå blus”, ”vill du tvätta mina vita jeans”, ”vem har tagit mitt munspel”, ”vad får vi till middag” osv. Skolstart för Magnus betydde också nya föräldramöten, nya kontakter och säkert nya problem. Men att få följa en ny liten elev till sitt första upprop uppvägde allt. Tanken fyllde henne med glädje. Hon avbröts i sin upprymdhet av telefonens skarpa signal. Det var troligtvis Camilla som ville önska henne välkommen hem.

– Gunilla.

– Hej Gunilla. Bengt här. Välkommen till Sverige. Hur har du haft det?

– Hej. Tack bra.

– Har du läst brevet?

– Vilket brev? Jag har inte öppnat posten ännu. Skall först packa upp och äta lite. Resan var hemskt jobbig. Vi blev sittande i planet två timmar extra före start. Inget starttillstånd sa dom.

Det blev tyst i luren. Hon kunde höra Bengts andetag.

– Så du har inte läst brevet?

– Vad du låter hemlighetsfull. Har det hänt nåt särskilt?

– Ja, det gäller Magnus.

Gunilla blev alldeles kall. Gode Gud. Var Magnus skadad. Låg han på sjukhus?

– VAD HAR HÄNT?!

– Ja, det är så att... Magnus skall stanna hos mig och Maria. Han skall bo här hos oss. Vi är helt överens om det. Han skall börja i en skola här i närheten... Ja, han vill det själv. Det är ingen som tvingar honom. Och du får det mindre jobbigt på det här sättet. Allt är ordnat.

Leif Svensson

Hisings Backa

Saknar du Gud?

När man möter Gud så vet man att det är så. Det är en upplevelse liktydigt med att bli kär, man bara vet. Och jag visste, det var otvetydigt så att det var Gud jag mötte.

Det som förvånade mig var att han var så liten. Och att jag fann honom instängd i faster Elidas röda hattask, ni vet en sådan där sak i styv papp, som fina damer förvarade sina hattkreationer i förr i världen.

Vädret var regnigt grått och jag hade fått ett uppdrag som jag var måttligt förtjust i. Som enda överlevande släkting till min faster blev jag i stort sett tvingad att ta hand om hennes kvarlåtenskaper. Hon lämnade efter sig en femrumslägenhet i Landala, full med skräp och bråte. De upphandlare av bohag som jag fick kontakt med, kom dit, ruskade på huvudet och menade att det här fick jag ta hand om själv. Det var bara till att hyra en container.

Så jag bar och bar eftersom det givetvis inte fanns någon hiss i huset, och jag snubblade tretton gånger på trappsteg 7, som hade en lös bräda (jag räknade varje gång för att undvika, men likt...). Så var det då den där hattasken längst in i klädkammaren, på högsta hyllan. Den var röd, det anade man under dammlagret, och den var stängd med en läderrem som gick genom två hållor på var sida om locket. Vad det var som fick mig att öppna den, det vet jag inte. En känsla förmodligen. Jag ställde den på diskbänken, lossade på läderremmen och öppnade locket, och där var han – Gud. Ett högst oväntat innehåll.

Och som sagt, att han bara var knappa decimetern stor var förvånansvärt. Han undslapp en gudomlig suck av lättnad över att få andas frisk luft.

Jag minns ögonblicket mycket starkt, hur jag fylldes av någonting som var större än den där figuren i hattasken. Frid, kanske. Eller möjligen en andlig upplevelse. Fast det kan också ha varit ren förvåning blandad med en smärre chock. Jo, just chock. Det är väl inte så konstigt, de flesta människor blir chockade när de möter honom.

Gud är som sagt liten, och för att ni ska få en bild av hur han ser ut, ska ni föreställa er en trädgårdstomte, men utan skägg. Faktiskt är Gud renrakad. Det är ju förvånansvärt efter att ha varit instängd i en box, men mirakel är ju hans specialitet. Han bär dessutom en blåprickig slips.

– Tack.

Det var vad han sade, medan han plirade mot ljuset och strök av litet damm från rockärmarna. Man borde kanske kunna förvänta sig någon mer upphöjd kommentar än ett vardagligt tack, men även en gud kan möjligen ha svårt att finna ord, efter att ha varit instängd i en hattask under lång tid. Om nu ett väsen som funnits i all evighet och dessutom har skapat denna världen, har tidspreferenser av sådant slag. Hursomhelst så replikerade jag på hans tack med ett artigt

– Åh, det var så litet så.

– Inte alls. Finns något jag kan göra för dig i gengäld?

– Tja, du kan hjälpa mig tömma lägenheten, undslapp det mig, samtidigt som jag insåg att denna lilla figur inte kunde vara mycket till hjälp. Lägenheten var faktiskt inte halvtömd än.

Men man ska aldrig underskatta en gud, det ska man inte. Han kisade med ögonen, lyfte vänster hand och pekade med sin tumme mot fönstret. För en knapp sekund för det som en rysning genom min kropp, eller kanske som en kort suck. Och faktiskt, lägenheten var plötsligt helt tom sånär som på köksbordet, en stol, kökslampan över bordet och en röd hink med skurborste och städtrasa i. Alltså precis det som brukar vara kvar när man har tömt en lägenhet.

– Oj, sade jag. Vart tog grejerna vägen?

– Det som var skräp är slängt, det som var värt något är sålt. Det finns nu 33.124:- insatt på ditt bankkonto, det är vinsten av försäljningarna.

– Wow, sade jag, som hade tänkt slänga alltihop. Det här med att ha en Gud hos sig borde kunna bli riktigt bra.

Fast trots det fantastiska jag nyss varit med om, började tvivlet gnaga. Det måste vara någon slags illusion ändå, hela situationen var så absurd, att något måste vara fel. Jag fick en önskan om mer bekräftelse. Visst kände jag att jag hade Gud framför mig, men jag trodde inte på mina känslor.

– Kan du göra fler mirakler?

– Hurdå mirakler?

– Tja, så som du gjorde förr, på det sätt som man läst om i Bibeln. Som att bota sjuka, eller väcka upp döda till exempel.

Detta retade honom, det märktes tydligt.

– Tvivlar du på mig, frågade han och ögonen vredgades.

– Nej, nej, inte alls, retirerade jag. Jag visste ju från konfirmandundervisningen, att tvivlare inte är någonting som Gud är speciellt förtjust i. Fast han märkte naturligtvis att tvivlade var precis vad jag gjorde.

– Så det räcker inte med en städad lägenhet, det ska vara uppväckta döda också, fräste han.

Samtidigt knackade det på dörren. Mitt handlande då var rent instinktivt, det var i alla fall inte frukten av något djupare tänkande. Jag tog nämligen med en för mig snabb rörelse, tag i hattasklocket och stängde in Gud igen. När jag gjort det, så hördes ett svagt stönande från honom, samtidigt som jag fick en fruktansvärd kramp i mellangärdet, något som gjorde mer ont än något jag varit med om tidigare i livet. Jag föll omkull på golvet och kröp ihop i fosterställning. Anfallet varade någon minut, sedan släppte smärtan helt.

Knackningarna på dörren hade blivit till bultande.

Jag drog remmen runt hattasken, knäppte spännet och gick för att öppna.

Därutaför i trappen stod min döda faster. Fast nu var hon i allra högsta grad levande.

Jag tänkte att fan i helvetes gud, hur kan du vara så urbota dum att du uppväcker min faster från de döda när du precis har tömt hennes lägenhet. Jag inser naturligtvis så här i efterhand att det är ett ganska hädiskt sätt att tänka, och jag kommer förmodligen att få lida för det. Om Gud kan finnas i hattaskar, så existerar säkert skärselden också. Men gjort är gjort.

Min faster var som sagt väldigt levande, och hon var inte glad. Enligt hennes sätt att se det hade hon inte alls varit död, hon hade inte ens varit sjuk. Så nu undrade hon, med all rätt, det måste jag medge, vad jag sysslade med och varför det inte fanns några möbler i hennes lägenhet.

Stämningen blev tidvis ganska hätsk, och jag fick använda all min diplomatiska förmåga för att få faster i någorlunda diskuterbart skick. Diskussionen gick ut på att jag kröp på knä för henne, bedyrade henne evig kärlek och att vi tillsammans skulle se till att hennes lägenhet blev beboelig igen. Så enkelt som jag beskriver det var det förstås inte, det gick åt många tårar, vita lögner, lissande och lovande. Så det var först framåt morgonkvisten vi hade blivit något så när överens om hur vi skulle hantera situationen. Lösningen var att jag skulle ta med faster på en inköpstur till möbel- och bohagsaffärer, och inte nog med det, jag skulle förstås få betala för inköpen. I gengäld skulle faster inte anmäla mig till polisen. Det var nog ren trötthet som gjorde henne medgörlig, och att jag erbjöd att köra henne till ett hotell. Jag behövde ju sova själv också, men jag hämtade hattasken på vägen hem.

Från och till under hemresan hördes som ett hänskratt från den, men det var nog tröttheten som spelade mig ett spratt, men jag tänkte i alla fall ”skrattar bäst som skrattar sist”.

Jag lovar er att 33.124:- inte räcker långt när man ska fylla en lägenhet, allrahelst till en äldre dam. Alla mina besparingar gick,

plus ett par nya in-teckningar på huset. Enda sättet att få tillbaka något av mina pengar är att faster faktiskt dör, men jag misstänker att Gud kommer att ge henne ett osedvanligt långt liv. Så brukar det ju bli med människor som han uppväcker från de döda.

Och Gud, undrar ni förstås, och det gör ni alldeles rätt i, för det har jag gjort själv. Vad gör man när man har fångat Gud? Ber att få tre önskningar uppfyllda om man släpper ut honom? Nej, jag har surt fått erfara hur det kan sluta om man ber honom om något. Och inte tror jag världen har blivit sämre för att han sitter i faster Elidas hattask och inte på någon tron uppe i himlen. Vi har nog av dumheter här på jorden än att vi ska behöva brottas med gudomliga mirakler också.

Så jag kommer aldrig att släppa loss honom, han får fortsätta att vara instängd i sin hattask, åtminstone så länge jag lever.

Och faster Elida? Hon visste nog aldrig något om Gud, men hon går faktiskt i kyrkan varje söndag.

Det gör inte jag.

Hederspris i årets novellpristävling:

”En saga med konsekvenser.”

Håkan Tendell

Majorna

Vackert väder längs hela Västkusten

De gamla som var vana vid att även på helger vara uppe med tuppen var bland de första av stadens invånare att notera att det veckolånga regnovädet hade bytts ut mot en klar himmel där morgonrodnaden vid horisonten sakta övergick till ljusblått.

Nere vid Packhuskajen kunde ett promenerande par konstatera att vattnet inte längre nådde över kajkanten. På Södra Hamngatan i höjd med Tyska Bron pumpades vatten bort med slangar. Såväl trafikledning som resenärer såg fram mot att de i decimeterdjupt vatten begrävda spårvagnsspår snart skulle kunna öppnas för trafik igen. Inne på Lisebergs område led man fortfarande av Mölndalsåns översvämning, men det var en vecka kvar till öppnandet för säsongen och till dess skulle vattnet hinna sjunka undan, nedsmutsade fasader och staket hinna putsas och fejas och förstörda rabatter hinna omplanteras med nya blommor. Inne på Nya Gamla Ullevi rullades presenningen bort från gräsmattan och man gjorde den bedömningen att planen skulle duga för den allsvenska premiären som var planerad att äga rum senare under dagen.

Hela Göteborg var ett färgsprakande skådespel som växte i intensitet i takt med att solens strålar lyste allt starkare och allt fler människor slog upp sina ögon, tittade ut genom sina fönster och hälsade ljuset med breda leenden och glada tillrop, för att sedan så sakteliga ge sig ut på gatorna.

Väderflickor och väderpojkar i rikets TV-kanaler förkunnade enhälligt att det denna söndag skulle bli vackert väder längs hela Västkusten. De gjorde sitt jobb, för de presenterade bara

prognoser som grundade sig på uppgifter som hade hämtats in från väderstationer till lands, till sjöss och från satellitbilder från rymden. Enligt dessa data skulle inget oväntat kunna inträffa vad gällde det närmaste dygnets väderlek. Alla tekniska hjälpmedel till trots, kunde väderrapportörerna inte känna till vad som försiggick inuti betongen i en gammal damm som försökte stå emot trycket från vattenmassorna i en av Europas största sjöar. Vänern var fylld till brädden, dels av allt regnande, dels av allt smältvatten som hela tiden strömmade ner från fortfarande snötyngda svenska och norska fjäll. Trysilälven hade svämmat över rejält och i dess förlängning också Klarälven. Vänern hade nått sitt högsta vattenstånd i mannaminne. Byar och städer i dessa trakter hade helt eller delvis evakuerats.

Kyrkklockorna slog elva. Med löfte om skinande sol och lätt bris gav sig ett stort antal söndagsseglare ut på Skagerrak och Kattegatt. Enbart längs kuststräckan Marstrand-Onsala rörde det sig om tusentals båtar som antingen redan hade satt segel eller snart var på väg att kasta loss. Samtidigt, djupt inne i murbruket på dammen vid Trollhättefallen fanns en gammal oupptäckt spricka som började växa snabbt i flera riktningar. Vattnet tryckte på. Det hördes knakande och vinande ljud när dammen kämpade emot, men efter en halv minut hade sprickan spridit sig så mycket att dammen fick ge ifrån sig en sista suck. Ljudet från dammens bristande följdes av dånet från kaskader av vatten som sprängde fram genom luftrummet och förenade sig med vattnet i Göta Älvs nedre lopp. Tillsammans bildade de en tio meter hög vägg av vatten som inte hade något annat val än att attackera allt som kom i dess väg.

Älven hade sedan tidigare stått högt, men riksväg 45 hade alltjämt varit i bruk. De flesta bilister som körde i nordlig riktning och upptäckte vattenväggen på långt håll hade inte ens någon teoretisk möjlighet att hinna köra i säkerhet. Bland de bilister som körde i sydlig riktning var det några få som hann se något skummande vitt i backspegeln och ana oråd. Majoriteten märkte

dock inget förrän deras bilar plötsligt befann sig i ett vitt skum och virvlade runt. För en del bilar slutade färden tvärt genom att de krossades mot en bergvägg eller en byggnad. Andra bilar kilades fast och vattenfylldes sakta men säkert. Enstaka bilar hade turen att sköljas iväg där floden spred sig i sidled och kunde efter att den initiala flodvågen ebbat ut något, bli kvarlämnade på fast mark, där dess förare och passagerare, blöta och omtumlade kunde stappla ut ur sina fordon.

Det delvis låglänta landskapet kring Göta Älv gjorde att vattenväggen i höjd med Lödöse hade sänkts till fem meter. Efter förgreningen vid Nordre Älv var den vägg som i full fart rusade mot Göteborg blott tre meter hög.

Ett lastfartyg på väg norrut befann sig i höjd med gasklockan när det mötte vattenväggen. Ingen ombord hann ta på sig flytväst. Merparten av besättningen dog redan av de skador de ådrog sig när fartyget hastigt stegrade sig och besättningen handlost flög omkull. Fartyget hade nyss passerat Götaälvbron, vars klaffar höll på att fällas ner. Brons öde var dock beseglat oavsett klaffarnas läge, för fartyget pressades fram på tvären längs Göta Älv och rammade Götaälvbron med hela sin sida. Inte för ett ögonblick avstannade vattenväggen, utan sköljde med full kraft fram mot havet. Ett passagerarfartyg som hade lämnat Frihamnen lyftes upp av vattenväggen, red på dess topp och plöjde rakt igenom Danmarksterminalen.

Det formligen kokade såväl i Tingstadstunneln som i Götatunneln när luft skulle ta sig ut genom tunnelrör som fylldes på av vatten i bägge ändar. Det kokade också i butikers källarvåningar när vattnet nådde Nordstan, Arkaden, NK och Kompassen. Hundratals kunder och expeditörer hade inte en chans, utan överrumplades helt av vattnet som störtade nerför rulltrapporna. Mängder av människor i innerstaden möttes av sprutande och forsande vatten överallt. Vätern hade mycket kvar att ge. Den hade knappt ens börjat dela med sig av sin rikedom.

När vattenväggen passerade Älvsborgsbron möttes den av kraftiga vindar från sydväst som hade uppstått av det vindkaos som den av vattenväggen undanpressade luften och den av vattenmängden plötsliga temperaturförändringen hade medfört. På bara några sekunder hade lätt bris förvandlats till styv kuling och det fanns grogrund för att det skulle bli mycket värre. Vinden pressade på från sydväst och stoppade upp stora delar av det vatten som ville rinna ut genom Göta Älvs mynning. Med oavbruten påfyllning norrifrån steg vattennivån i Göteborg i rasande takt.

De nedre delarna av Majorna översvämmades, likaså Masthuggets nedre delar. Fontänen vid Järntorget blev en undervattensskulptur, flanörerna på Haga Nygata spolades bort, Kaponjärgatan blev åter hemvist för en kanal, några hus i Vasastan som redan tidigare hade vilat på lösan grund, kollapsade. Överlevande längs de övre delarna av Avenyn vadade i vattnet för att hjälpa skadade som låg i det långgrunda men ständigt uppför den sluttande Avenyn stigande vattnet. I Domkyrkan hade ett antal personer tillfälligt räddat sig genom att klättra upp på den gyllenfärgade Kristusgestalten, där de om vartannat utbröt i klagorop om syndafloden, domedagen och helvetets eldar.

Den styva kulingen vid Göteborgs skärgård växte i styrka och omfång, himlen förmörkades, blodet från tiotusentals omkomna spädades ut i förödelsens vattendrag från Lilla Edet till Röda Sten. Ute till havs låg ett stort antal båtar som hade kapsejsat av den allt hårdare blåsten och de allt högre vågorna. I vattnet klamrade människor sig fast vid varandra, sannolikt dömda att dö av drunkning, av nedkylning eller av att krossas i bränningarna. Den oupphörliga klangen från kyrkklockors slag manade på skärgårdsfolket att göra sitt yttersta för de nödställda, alltmedan väderflickor och väderpojkar på TV-redaktioner i Stockholm ännu lovade vackert väder längs hela Västkusten.

Ulf Truffe, Centrum

EN VANLIG DAG

Fullkladdad med blod
kom han emot mig

Äcklig

Skrämmande

Dunklet av mörk lukt
drog han med sig

Jag visste vad han skulle säga

Med skräck i mina trumhinnor
hörde jag den hemska uppenbarelsen
artikulera

– Ett kilo...varsågod

I DET LUGNASTE VATTEN

Med ett grepp
som inte ville släppa

Blev jag fångad av dig

Lätt byte
är inte alltid
så lätt
att förtära

Vem fångade vem?

Spelar det någon roll?

Vi är båda i de lugnaste vatten
med samma mål
att nappa

KAN DU?

Värmen trängde igenom
och mitt pansar gav vika

Det jag hade byggt upp
raserades
av något så skört som

KÄRLEK

Så skör, ljus och varm

Ett vapen ingen
ingen
kunde, kan, kommer

att kunna
värja sig emot

KULISS

Våra kulisser som stadigt fälls upp
är det normala

Allt ska vara perfekt

Alla andra har ju dessa gardiner

De stör inte

Men det är faktiskt fint

Tror jag?

Jag gillar dem trots att de är som
hos de flesta

Tror jag?

Jag vill smälta in

Fan vore annars

Milda toner

Milda makter med bollfrans

Nä!

Kuliss ner

Vet jag

LÄNGTAN...VÄNTAN...

Havreåkrarna böljar i den lätta
sommervinden

Jag går längs den grusade vägen
mellan åkrarna

Ensam

Jag vandrar inte med min kärlek
längre

I fjol följde min kärlek med vinden

Dessa böljande dagar är ej längre vackra

Ty i mig finns nu bara en väntan på ännu
en vind som ska ta mig till min kärlek

Marie Vazduh

Kungsbacka

Musiken och oändligheten

Ett samhälle utan musik är svårt att föreställa sig. Min mormor brukade säga: “Wo man singt, da lass Dich nieder – böse Menschen haben keine Lieder”: man ska slå sig ner där människor sjunger för där finns ingen ondska – de onda har inga sånger. Musiken finns överallt omkring oss och den skyddar oss dessvärre inte från ondskan men den höjer livskvalitén för de flesta av oss. Musiken gör livsvandringen lättare, skapar stämning och ökar gemenskapen oss emellan. Musik vi gillar kan trösta, läka, ge hopp och innerlig glädje. Och på ett djupare andligt plan kan musiken göra underverk.

Sann musik ger människan en smak av oändligheten men musikupplevelsen låter sig inte mätas: den musik som går rakt till hjärtat fångas intuitivt, kanske av ett sjätte sinne. I vilket fall hittar musiken till hjärtat utan att ta omvägen om det rationella tänkandet.

Underbara är de ögonblick då musiken lyckas beröra på djupet, då den dröjer sig kvar länge i ett förunderligt skimmer. Då utövande musikanter och lyssnande publik får dela samma glimt av en annan tillvaro. Dessa ögonblick kan inte tränas in på repetitioner eller manas fram under föreställningen; de bara händer. Flödet av toner blir plötsligt gudomligt, öppnar ridån till en värld bortom vårt förnuft, ett paradiset som inte låter sig beskrivas i ord. Våra tankar hålls fångna i språket och inget språk kan ge ord åt känslan. Uttrycket blir enkelt och lika rent som vänskap och kärlek. Kanske får vi en glimt av paradiset, av vad vi

kunde vara – en värld där man kan ösa hur mycket som helst ur kärlekens ousinliga källa och ju mer man ger ut, desto mer finns det kvar.

Konsten kan lyfta ridån en aning och låta oss kika in i detta vårt förlorade paradiset som inte kan tvingas fram i tanken. Vi får ta del av en allomfattande känsla av kärlek som finns i universum, vårt universum som våra begränsade sinnen inte låter oss förstå.

Vad är då sann musik? Den finns överallt i alla genrer och spelas av virtuoser såväl som amatörer. Men de förtrollande ögonblicken då alla kanaler öppnas – både mellan musikanterna själva och mellan dem och publiken i ett förunderligt flöde – är sällsynta juveler i vår ljudstarka värld där musiken mer och mer blivit redskap för att hamra in kommersialismens mantra: konsumera mer!

Delat 1:a pris i poesitävlingen:

Anna Christoffersson, Dalsjöfors

Om henne i fotoalbumet

Sju dikter

1

Jag silar mina minnen – likt ljus genom persiennen
till skrivlinjer på tapetmönstret
Låter pennans bläck ringa in fuktfläckar, flyta ut
långsamt, till blå rosor

Blå rosor som borde vara vita

...

2

På djungelmattan i hans rum
slukade de serietidningar
och lianer av lakritssnören

Fantomen och hon rygg mot rygg
antetag mot andetag

3

Bland grenarna fladdrade andetagen
– hon mindes dem som fåglar
med vassa vingspetsar och krökta näbbar
i en sky av tvinnade nervtrådar
och händer som drömde beröring

Någon annans bild fanns inte kvar

4

I drömmarna längtade hon framtid

Senare brusade barndomsminnen
som en jämn puls av saknad

Hennes klocka
visade alltid annan tid

5

Vi talade aldrig om avstånd när vi
närmade oss havet – horisonten var hennes

Luften doftade så trög av salt
där stigar rann ut på strandängarna
Och långt därute vajade blåstången
i sina hemliga skogar

Hon andades tungt
Ändå var det lätt att färdas där

6

Ord ska ut ur stängda meningar, sa hon
och hängde texter på tork, luftade
släppte in friskt ljus och klarhet

lät regnet överrumpla, smattra
över sidorna som konsonanter
på ett obegripligt språk

7

Till sist reste hösten genom markerna
lät årstiden byta färg
solen glöda över allt levande
och hennes timglas bli nedsotat

Hon finns i fotoalbumet, det i svartvitt

Jurys motivering: Med musikalitet och lyrisk mångtydighet låter Anna Christoffersson minnen, väckta av ett svartvitt foto, sväva i en rikedom av bilder.

Delat 1:a pris i poesitävlingen:

Anna-Karin Eriksson Lit

Tranbär

ibland

vill jag över
trösklarna

bestiga

gränsla dig
intill marken

koppla av
mot varje ögonblick

när du silar
ögonfransar
ur regnet

Oktoberskimmer

landområden utsträckta
med stänk av höst

din hand
bakom min nacke

hemligt

argumenten
sinar

finns ingen
betydelse

regnet
cirkulerar ändå
ner i marken

över mig

Mist

på morgonen
fylldes min känsla

av svarta töcken

klarheten ristade ut
små fragment

det var som att
revorna gått djupare

nästa morgon
var det samma
linje

fast mer lila

Det vi aldrig talar om

en död kvinnas
yngsta dotter
böjer sig

där åkrarna
breder ut sina vingar

med pupillen

fastfrusen
i marken

Juryns motivering: *Med få ord och klara bilder inbjuder Anna-Karin Erikssons dikter läsaren att vara medskapande.*

3:e pris i poesitävlingen:

Isabel Olsson Skövde

Poeternas klubb

horisonten sprack den morgonen
i ett kylslaget regnfall
och vi grävde sönder oss i gamla strofer
i jakt på nymodighet
snorade lynniga klichéer
och blåste stjärnströdda virvelvindar
över stadens hustak

i tankarna reste vi över en blåslagen måne
till en svunnen tid
sprang likt vildhästar
och förintades till glädjestycken i
undertryckt vintervrål
skrek oss glödande lyckliga

pustade sedan ut
i dammtorkad luft
och gammalmodighet
predikade poesin ord över hustak
i sömnig stad

Hedersomnämmande i poesitävlingen:

Adrianna Pavlica, Guldheden

fortfarande

du älskade mig på fuktig asfalt
i rummet med överdimensionerade metallicaposters
parkettgolvet skavde mot huden men jag kände
ingenting alls när du kysste mig en enda gång och
lämnade mig med den kvardröjande doften av bränd marshmallow

du svek mig på andra våningen
i ett blågrått hus med storhetsvansinne och döda rabarberplantor
du stod nära och doftade fortfarande papayalipsyl från body shop
det var maj och tvåtusenfem och häftstift under huden
daft punk i stereon på vägen hem, allt annat har jag glömt

human after all

Hedersomnämmande i poesitävlingen:

Sonia Sigvardsson, Spånga

Paradisögon i skymundan

Tandlösa rader i nersuttna fåtöljer
några knäskålar skälver
andra letar förtvivlat efter
nycklarna och plånboken
Siv skanderar: mamma mamma
jag vill komma hem
Roland traskar med rullatorn
fram och tillbaka, fram och tillbaka
Oskar som sitter i rullstol och inte
kan köra själv säger: Roland för
helvette sluta gå fram och tillbaka
Vad ska jag annars göra?
Oskar minns dansbanan när
Jularbo spelade och tältbion
Anna-Stina minns mjölkkaffären
(Och Mjölkdroppen)
Grå och gröna slöjor över ögonen
Eftermiddagskaffe, äntligen
alla går målmedvetet mot matsalen
sen kan man titta på teve

GSS novelltävling 2008

Första pris i GSS novelltävling 2007 gick till **Therese Palmer**, Åsa, för *"Hjärtlös"*.

Andra pris gick till **Jakob Lindmark**, Uppsala, för *"Nyårslöftet"*, medan ett hederspris gick till **Leif Svensson**, Hisings Backa, för *"Saknar du Gud?"*.

Tävlingsjury var Raoul André, Göran Dahlman och Titti Högberg.

GSS poesitävling 2008

Första pris gick till **Anna Christoffersson**, Dalsjöfors, för *"Om henne i fotoalbumet"*, och till **Anna-Karin Eriksson** från Lit, för *"Tranbär"* m.fl. dikter. Tredje pris gick till **Isabel Olsson**, Skövde, för *Poeternas klubb*", medan hedersomnämningen gick till **Adrianna Pavlica**, Guldheden, för *"fortfarande"* och till **Sonia Sigvardsson**, Spånga, för *"Paradisögon i skymundan"*.

Juryn bestod av Jan Cederlöf, Tommy Martinsson och Staffan Svensson.

Novelltävling 2009

Göteborgs Skrivarsällskap inbjuder till en tävling i novellskrivande. Tema för tävlingen är **"Gränslöst"**. Tävlingen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Lägg ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/ dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Johnny Larsson
Bangatan 24 E
414 63 Göteborg

*Du får skriva flera noveller, men dessa får inte tillsammans överskrida tre A4-sidor. Varje novell kommer att bedömas var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.

*Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.

*Din/dina noveller måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersomnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 15 mars 2009.

Lycka till!

Poesitävling 2009

Göteborgs Skrivarsällskap och tidskriften Öppen Scen anordnar också en poesitävling parallellt med novelltävlingen. Till skillnad från denna har den inget speciellt tema. Tävligen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Lagg ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/ dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Johan Drejare
Kabyssgatan 4 A
414 60 Göteborg

*Du kan deltaga med flera dikter, men den/dessa får inte omfatta mer än sammanlagt 50 versrader. Varje dikt bedöms var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.

*Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.

*Din/dina dikter måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersomnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 15 mars 2009.

Lycka till!

Göteborgs Skrivarsällskap (GSS)

Under trivsamma former träffas vi, lyssnar på varandras texter, umgås och inspirerar varandra. Sällskapet, som är religiöst och politiskt obundet, har som mål att:

- * uppmuntra och stimulera människors skrivande
- * värna om yttrandefriheten och allas rätt och möjlighet att uttrycka sig i skrift
- * vara ett forum för kontakt mellan skrivande människor av alla åldrar, kön och etniska tillhörigheter
- * ge människor ett tillfälle att presentera sina texter såväl skriftligt som muntligt
- * stödja människor som vill utveckla sitt skrivande
- * erbjuda skrivart träning och etablera samtal kring skrivande och läsande
- * låta olika kulturyttringar befrukta skrivandet
- * stimulera läsandet av litteratur

Tyngdpunkten i vår verksamhet är Cafékvällarna, då vi träffas, fikar och njuter av de mest skilda lyrik- och prosauppläsningar och ibland någon sång. *Anything goes*. De som vill får dela med sig av sin kreativitet, men man är lika välkommen att bara lyssna och ha en trevlig kväll. Och alla är välkomna.

Andra aktiviteter som sällskapet arrangerar är responsgrupper (där vi delar med oss av synpunkter på varandras texter), skrivarcirklar, skrivartävlingar, skivart helger, kulturfester och resor. Vi har uppläsningar hos intresserade bibliotek, caféer, föreningar, festivalarrangörer m.m.

Vi deltar årligen på Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg, då vi i samband med den ger ut vår antologi.

Medlem i GSS blir man genom att betala in 200:- på pg 35 86 46-8.

Antologi 2009

Alla medlemmar är välkomna att medverka i vår kommande antologi. Ingen blir refuserad, men utrymmet är – framför allt av ekonomiska skäl – begränsat. Låt därför ditt bidrag hålla sig inom maximalt två A4-sidor. Vi som producerar antologin hoppas slippa den svåra uppgiften att välja bort något av det du skrivit. Skicka gärna ditt bidrag på en diskett i Word (för PC) men bifoga då en utskrift så att vi vet hur du vill att det skall se ut. Allra enklast är om du skickar Ditt bidrag per e-post. Ditt bidrag vill vi ha preliminärt senast den 1 juni 2009 till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Jan Blomkvist
Seminariegatan 3B
413 13 Göteborg
e-post: intermezzo@swipnet.se

och/eller: lanciai@yahoo.co.uk

*Du är min prins och jag befäller dig att älska mig
mer än dig själv...*

*Lömska ormar ska inte gömma sig i oskyldiga
fredliga klädnypekorgar...*

*Tågresenären som står i det lilla samhället på vägen
till ingenstans...*

Kanske också ett sätt att rättfärdiga det förbjudna...

I stället kände hon hur katastrofen närmade sig.

Otrohet, skulle folk säga efteråt.

Låt mig få vara din egen Ganymedes!

*Inte köpa korv när man väntar på en
kärleksmåltid...*

Det var som om hela hon var blekt...

*Dörren var för tung för att öppnas av en förvirrad
övergiven själ...*

Man bara bränner sig på barndomens nässlor...

*Hela situationen var så absurd, att något måste
vara fel.*

Dunklet av mörk lukt drog han med sig...